

Barnets beste i utvisningsaker

Redd Barna

Norsk organisasjon
for asylsøkere

| **NOAS**

Barnets beste i utvisningssaker

© NOAS 2020

Norsk organisasjon for asylsøkere

www.noas.no

noas@noas.org

Innhold

SAMMENDRAG OG ANBEFALINGER	2
1 INNLEDNING.....	9
2 REGELVERKET	12
Krav til forholdsmessighet.....	13
Innreiseforbudets varighet.....	15
3 RETTSHJELP	17
4 FORVALTNINGENS PRAKSIS	19
Gjennomgang av 10 vedtak	19
Utredning av barnets beste.....	30
Barns rett til å bli hørt	37
Begrunnelser i vedtak.....	40
Vekting av barnets beste	44
Innreiseforbudets varighet.....	40
Reell varighet av familiesplittelsen	50
Barn født etter UDIs vedtak	51
VEDLEGG	
Vedlegg 1: Eksempel på forhåndsvarsel om utvisning.....	54
Vedlegg 2: UDIs vurderinger av barnets beste i gjennomgåtte vedtak	56

Sammendrag og anbefalinger

Manglende rettshjelp til barn: Det gis gratis rettshjelp i saker der utlendingen utvises på grunn av brudd på utlendingsloven, for eksempel fordi utreisefristen er oversittet. Antall timer rettshjelp er imidlertid få, og det gis ikke ekstra rettshjelp i utvisningssaker som berører barn. Det er urimelig å forvente at advokaten skal jobbe gratis for å ivareta barnets rettssikkerhet.

Sviktende utredning av barnets beste: Det truer rettssikkerheten i utvisningssaker at det i liten grad innhentes opplysninger om barnets situasjon, tilknytningen til forelderen som skal utvises, og omsorgs- evnen til den gjenværende forelderen. Vedtakene gjennomgått i denne rapporten viser svært sviktende utredning av barnets beste, hvor det åpenbart ikke er innhentet nok opplysninger til å vurdere barnets beste. I flere av sakene er adresse, juridisk status og hvem som har det formelle foreldreansvaret de eneste opplysninger som fremkommer om barnet. Ikke i noen av vedtakene er det opplysninger om hvordan barnet faktisk har det, eller hvordan den konkrete omsorgssituasjonen er i det daglige. Det mangler opplysninger om barnets konkrete omsorgssituasjon, helsesituasjon, tilstedeværelse/fravær av sårbarhet, sosialt nettverk og eventuell barnehageplass eller skolegang.

I stedet for å innhente konkrete opplysninger, skriver UDI i vedtakene en god del om hvilke opplysninger de *ikke* har. Argumentasjonen svikter når UDI eksempelvis skriver at «det er ingen opplysninger i saken som tilsier at barna ikke vil ha en tilfredsstillende omsorgssituasjon sammen med sin mor i Norge». Man kan ikke ut fra manglende opplysninger om omsorgssituasjonen slutte at omsorgssituasjonen vil være tilfredsstillende dersom den ene forelderen utvises.

Barn høres sjeldent muntlig av UDI og UNE: NOAS opplever at forvaltningen svært sjeldent hører barna muntlig og direkte i saker hvor en av deres foreldre vurderes utvist. Ikke i noen av de 10 vedtakene gjennomgått i denne rapporten, fremkommer det at UDI har hørt barnet muntlig og direkte. UNEs egen gjennomgang fra oktober 2019 av 54 utvisningssaker som berører barn, viser at UNE ikke hørte barnet muntlig i noen av sakene. Det er problematisk at UDI og UNE forventer at advokaten påtar seg oppgaven med å høre barnet, når advokaten ikke får betalt for det. Mulighet for høring gjennom advokat kan heller ikke erstatte et barns mulighet til å forklare seg muntlig og direkte for beslutningsorganet. Det er viktig at andre enn foreldrene hører barna direkte og muntlig, for å unngå situasjoner der barnet holder tilbake informasjon for å skjerme foreldrene.

Standardiserte begrunnelser i vedtak: NOAS' erfaring fra rettshjelpsarbeidet er at UDIs vurderinger av barnets beste i utvisningsvedtak i stor grad består av standardisert tekst, uten konkret informasjon om barnets situasjon eller hvordan barnet vil påvirkes av atskillelse fra en av sine foreldre. Vedtakene preges av manglende individuelle vurderinger, som følge av manglende utredning av barnets situasjon. Vurderingene av barnets beste i alle de 10 vedtakene gjennomgått i denne rapporten preges av manglende individuelle vurderinger og utbredt bruk av standardtekst (se s.43–44 i rapporten der vi synliggjør omfanget av standardtekst i et av vedtakene).

Som det fremkommer i flere av vedtakene gjennomgått i rapporten, viser UDI til at kontakt med barnet kan opprettholdes gjennom telefon og internett. Det yngste barnet som blir henvist til dette, er ett år.

Innvandringsregulerende hensyn trumfer hensynet til barnets beste: Erfaringen fra NOAS' rettshjelpsarbeid, er at det skal mye til for at barnets beste skal få forrang foran innvandringsregulerende hensyn. Selv i saker der barnefaglige uttalelser fra blant annet pedagoger og psykologspesialister klart viser at det vil få store negative konsekvenser

for barnet hvis forelderen utvises, er det sjeldent det får avgjørende betydning for utfallet av saken. Domstolenes praksis i utvisningssaker er heller ikke ensartet. Det er derfor behov for forskriftsreguleringer for å sikre at forvaltningen legger tilstrekkelig vekt på hensynet til barnets beste.

I mange av utvisningssakene NOAS ser i rettshjelpsarbeidet, er det kun oversittet utreisefrist som er grunnlaget for utvisningen. Det er også tilfellet i syv av de 10 vedtakene gjennomgått i denne rapporten. I disse sakene er det et særlig behov for å vurdere alternative reaksjonsformer til utvisning.

Den reelle varigheten av familiesplittelsen vurderes ikke: Selv om et innreiseforbud settes til to år, vil familiesplittelsen i realiteten vare mye lenger. Dersom familiegjening er den aktuelle måten for familien å bli samlet igjen, må den utviste personen først vente to år i hjemlandet før søknad om familiegjening kan fremmes. Deretter kommer forvaltningens saksbehandlingstid, som kan være opp mot to år. Det er heller ingen garanti for at søknaden om familiegjening på noe tidspunkt innvilges. Det høye inntektskravet og andre strenge kriterier kan føre til at søknad om familiegjening aldri innvilges, og familiesplittelsen blir varig.

Erfaringen fra NOAS' rettshjelpsarbeid, er at UDI og UNE ikke vurderer den reelle muligheten barna har til å bli gjenforent med mor eller far etter en utvisning. Det er heller ikke gjort i vedtakene gjennomgått i denne rapporten. Det er vesentlig for vurderingen av barnets beste hvor lang atskillelsen fra mor eller far i realiteten blir, og det er en alvorlig mangel når dette ikke vurderes og vektlegges.

Urimelig forskjellsbehandling av barn født etter UDIs vedtak: Ifølge UNE omgjøres normalt ikke vedtak om utvisning på grunn av «etterfølgende omstendigheter», for eksempel at man har fått barn i etterkant av et utvisningsvedtak. Som regel settes innreiseforbudet

til to år i saker der barn berøres, i tråd med utlendingsforskriften. I rettshjelpsarbeidet har NOAS i flere saker sett at UNE opprettholder utvisning med innreiseforbud på fem år, selv om familien har fått barn. Det fremstår som en urimelig forskjellsbehandling dersom barn, kun fordi de ble født etter UDI fattet sitt vedtak, i større grad rammes av lengre innreiseforbud. Det er også svært uheldig for barnets rettssikkerhet dersom det er født etter at timene med fritt rettsråd (gratis rettshjelp) er oppbrukt.

Anbefalinger:

- Barn må ses som egne rettssubjekter og gis rettshjelp. Hvert barn som berøres i utvisningssaker bør gis minimum 3 timer ekstra rettshjelp.
- Utvisningssaker som berører barn må opplyses godt nok:
 - UDI og UNE må i hver enkelt sak innhente tilstrekkelige opplysninger om barnets situasjon og hvilke konsekvenser utvisningen vil ha for barnet.
 - Politiet/UDI må sikre at forhåndsvarselet om utvisning inneholder tilstrekkelig informasjon om hva slags opplysninger om barnets situasjon som er relevant for vurderingen. Politiet og UDI bør sikre likt innhold i forhåndsvarselet, uavhengig av hvilken instans som forhåndsvarsler.
 - Det bør utredes om UDI og UNE i utvisningssaker som berører barn, skal gis anledning til å innhente en ekstern, sakkyndig vurdering – tilsvarende som i saker etter barnevernloven og barneloven.
 - UDI og UNE må sikre barn som berøres av utvisningssaker retten til å bli hørt. Barna bør høres direkte og muntlig av UDI/UNE i langt større grad enn i dag. Det

må tydeliggjøres i vedtak hvorvidt barnet har blitt hørt, hvem som har hørt barnet, og hvilke opplysninger som fremkom i høringen.

- Regjeringen bør endre utlendingsforskriften § 14.1, for å sikre at UDI og UNE gjør en grundig, helhetlig og individuell vurdering av barnets beste i hver enkelt sak, som synliggjøres i vedtak, slik Barnekonvensjonen krever:
 - Tilsvarende som i bestemmelsene for lengeværende barn¹ og enslige mindreårige², bør det i § 14.1 spesifiseres hvilke momenter UDI og UNE skal utrede og vektlegge i vurderingen.
 - § 14.1 bør presisere at vedtak om utvisning skal være forsvarlig ut fra hensynet til barnets beste (tilsvarende som i bestemmelsene om lengeværende barn og enslige mindreårige).
 - § 14.1 bør gjelde i alle saker som omfatter brudd på utlendingsloven der utlendingen har barn bosatt i Norge.
- Regjeringen må sikre at barnets interesser danner utgangspunktet, løftes spesielt frem og står i forgrunnen i forvaltningens utvisningsvurdering, i tråd med dom fra Høyesterett.³ Det bør gjøres gjennom endringer i utlendingsforskriften (se forslag til endringer i utlendingsforskriften i foregående punkter.)
- Regjeringen bør raskt vurdere å innføre andre reaksjonsformer enn utvisning med innreiseforbud for brudd på utlendingslovens

1 Jf. utlendingsforskriften § 8-5.

2 Jf. utlendingsforskriften § 8-8.

3 Jf. den såkalte Maria-saken (tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/pro/auth/login#document/HRSIV/avgjorelse/hr-2015-206-a?searchResultContext=2649&rowNumber=96&totalHits=207>).

bestemmelser for utlendinger med barn i Norge, i tråd med Stortingets vedtak fra mars 2018.⁴ Hovedregel for brudd på utlendingsloven bør være andre reaksjoner enn utvisning når utlendingen har barn bosatt i Norge.

- Regjeringen bør endre utlendingsforskriften § 14-2, slik at innreiseforbudet som hovedregel settes til ett i stedet for to år «dersom utlendingen har barn i Norge som vedkommende i lengre tid har bodd fast sammen med eller har utøvd samvær med av et visst omfang, og utlendingen skal fortsette å bo sammen med eller videreføre samværet med barnet.»
- Regjeringen bør sørge for rask saksbehandling av søknader om opphevelse av innreiseforbudet.
- I saker der den utviste har barn i Norge, bør det gjøres unntak fra hovedregelen om at det må ha gått to år fra innreiseforbudet begynte å løpe før det kan oppheves.
- UDI og UNE bør i utvisningssaker som berører barn alltid utrede og vurdere den reelle muligheten barnet har til å bli gjenforent med mor eller far etter innreiseforbudet opphører, og vektlegge dette i vurderingen av hensynet til barnets beste.
- Barn født etter vedtak om utvisning:
 - UDI/UNE må alltid vurdere hensynet til barnets beste i saker der barn er født etter et utvisningsvedtak – før det kreves at den utviste reiser til hjemlandet og søker om oppheving av innreiseforbudet der.

4 <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Vedtak/Vedtak/Sak/?p=69853>.

- Når barn er født eller får oppholdstillatelse i etterkant av et utvisningsvedtak, bør utvisningssaken behandles på nytt i to instanser (av både UDI og UNE).
- Regjeringen må sikre rettshjelp til barn som berøres av utvisning av foreldre/foresatte også når barnet er født etter vedtak fattet av UDI og UNE.

I Innledning

Etter at NOAS fra januar 2019 utvidet rettshjelpsarbeidet til å omfatte saker om familieinnvandring, har vi i økende grad blitt oppmerksomme på en utvisningspraksis som medfører at barnefamilier blir splittet og overraskende mange barn står i fare for å bli frarøvet en oppvekst med begge foreldrene.

Et relasjonsbrudd ved adskillelse fra en omsorgsperson kan være traumatiserende for barn.⁵ FNs barnekomité understreker at små barn er særlig sårbare for de negative konsekvensene av relasjonsbrudd, på grunn av barnas fysiske avhengighet av og følelsesmessige tilknytning til hovedomsorgspersoner.⁶ Barneombudets kartlegging av hvordan det oppleves for barn når en av foreldrene utvises, viser at barna er sterkt preget av savnet etter mor eller far.⁷

Etter FNs barnekonvensjon art. 3 og Grunnloven § 104, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn. En utvisningssak omtalt i Aftenposten, viser norske myndigheters manglende hensyntagende til barnets beste i utvisningssaker⁸. Etter en kraftig offentlig reaksjon, omgjorde Utlendingsdirektoratet (UDI)

5 Heidi Wittrup Djup, *Norsk asylpolitikk setter omsorgssvikt i system*, innlegg i Bergens Tidende 2.11.19 (tilgjengelig fra: <https://www.bt.no/btmeneringer/debatt/i/onqKAE/norsk-asylpolitikk-setter-omsorgssvikt-i-system>).

6 FNs barnekomité, *Generell kommentar nr. 7 (2005)*, avsnitt 18 (GC-2005-7-CRC).

7 Barneombudet, *Barn med utviste foreldre* (tilgjengelig fra: http://barneombudet.no/wp-content/uploads/2013/09/bo_barn_med_utviste_foreldre_es.pdf).

8 <https://www.aftenposten.no/norge/i/xPdmOX/kastes-ut-av-norge-udi-mener-mahsa-kan-ha-kontakt-med-datteren-6-mnd-via-internett>.

vedtaket.⁹ Denne saken er dessverre ikke et unntak. NOAS' erfaring er at det snarere er hovedregelen at hensynet til barnets beste tillegges mindre vekt enn innvandringsregulerende hensyn i utvisningssaker som rammer barnefamilier.

De fem siste årene har 970 barn som bor i Norge med norsk statsborgerskap eller gyldig oppholdstillatelse, blitt berørt av UDIs vedtak om utvisning på grunn av brudd på utlendingsloven. UDI understreker at registreringene av berørte barn er manuelle, og at tallene derfor er usikre.¹⁰

Det har vært en gjentatt utfordring de siste årene at utlendingsforvaltningen ikke har lagt tilstrekkelig vekt på hensynet til barnets beste i utlendings saker. Både i behandlingen av sakene til lengeværende barn¹¹ og sakene til enslige mindreårige med tidsbegrenset opphold kun til 18 år¹², har Stortinget grepet inn og justert en praksis som hadde blitt strengere enn hva stortingsflertallet ønsket. Det fremstår som at samme behov gjør seg gjeldende i utvisningssaker som rammer barnefamilier.

NOAS og Redd Barna mener det er viktig at Storting og regjering gjør det helt tydelig ovenfor forvaltningen hva som er forventningene til vektlegging av barns beste og utredning av individuelle konsekvenser for barn i den enkelte utvisningssak som gjelder barnefamilier, i tråd med internasjonale forpliktelser Norge er bundet av.

9 <https://www.aftenposten.no/norge/i/dOazqO/udi-med-snuoperasjon-faar-bli-i-norge>.

10 E-post fra UDI til NOAS 14.2.20. Tallene gjelder for perioden januar 2015 til utgangen av januar 2020.

11 Jf. utlendingsforskriften § 8-5; <https://www.noas.no/ny-forskrift-for-lengevaerende-asylbarn/>.

12 Jf. utlendingsforskriften § 8-8; <https://www.noas.no/stortingets-vedtak-hindrer-ikke-brudd-pa-flyktningkonvensjonen/>.

Med denne rapporten ønsker NOAS og Redd Barna å belyse vurderingene utlendingsforvaltningen gjør av barnets beste i utvisningssaker som berører barn. Vi gjennomgår kort regelverket, hvilken rettshjelp som gis, og gir et innblikk i UDIs praksis med gjennomgang av 10 vedtak. Vi undersøker særlig hvordan norske myndigheter kartlegger barnets situasjon før det tas stilling til hva som er til det beste for barnet og hvilken vekt hensynet til barnets beste skal tillegges. Vi kommer med konkrete anbefalinger til hvordan barnas rettssikkerhet bør styrkes.

Rapporten er ikke ment som en uttømmende rapport om norsk regelverk og praksis i utvisningssaker. Rapporten er ikke ment å skulle gi en full oversikt over praksis i norske domstoler eller i Den europeiske menneskerettsdomstolen. Rapporten er avgrenset til artikkel 3 i Barnekonvensjonen om hensynet til barnets beste, og omhandler ikke andre relevante og grunnleggende rettigheter barn har – som for eksempel retten til familieliv jf. Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen artikkel 8. Rapporten omhandler utvisning på grunnlag av utlendingsloven, og ikke utvisning på grunnlag av straffeloven.

Rapporten er utarbeidet av politisk seniorrådgiver Mona Reigstad Dabour og seniorrådgiver Jon Ole Martinsen i NOAS.

2 Regelverket

Et vedtak om utvisning innebærer et forbud mot senere innreise i landet. Innreiseforbudet kan være varig eller for ett eller flere år. Grunnlaget for utvisning er lovovertrедelser, for eksempel brudd på utlendingsloven eller straffeloven.

Utvisning er regulert i kapittel 8 i den norske utlendingsloven. Kapitlet har ulike bestemmelser om utvisning knyttet til utlendingens juridiske status i Norge:

- Utvisning av utlendinger uten oppholdstillatelse (§ 66)
- Utvisning av utlendinger som har midlertidig oppholdstillatelse (§ 67)
- Utvisning av utlendinger som har permanent oppholdstillatelse (§ 68)
- Vern mot utvisning for norske borgere og utlendinger som er født i riket (§ 69)

Det skal minst til for å utvise en utlending uten oppholdstillatelse. Terskelen er høyere for utlendinger med midlertidig oppholdstillatelse, og enda litt høyere for utlendinger med permanent oppholdstillatelse. Norske borgere og personer som er født i Norge og siden uavbrutt har bodd her fast, kan ikke utvises.

En utlending uten oppholdstillatelse kan ifølge § 66 blant annet utvises når:

utlendingen grovt eller gjentatte ganger har overtrådt en eller flere bestemmelser i loven her, forsettlig eller grovt uaktsomt har gitt vesentlig uriktige eller åpenbart villedende opplysninger i en sak etter loven, eller unndrar seg gjennomføringen av et vedtak som innebærer at vedkommende skal forlate riket

(...)

utlendingen her i riket er ilagt straff eller særreaksjon for et forhold som kan føre til fengselsstraff, eller for brudd på straffeloven § 323 (mindre tyveri), § 326 (mindre underslag), § 334 (mindre heleri), § 339 (mindre hvitvasking), § 362 (mindre dokumentfalsk) eller § 373 (mindre bedrageri)

Ifølge utlendingsloven § 66, skal en utlending uten oppholdstillatelse utvises når utlendingen ikke har overholdt plikten til å forlate riket innen utreisefristen som er gitt, med mindre det vil være et uforholdsmessig tiltak.

Krav til forholdsmessighet

§ 70 i utlendingsloven stiller krav til forholdsmessighet:

En utlending kan ikke utvises dersom det i betraktning av forholdets alvor og utlendingens tilknytning til riket vil være et uforholdsmessig tiltak overfor utlendingen selv eller de nærmeste familiemedlemmene. I saker som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.

§ 70 skal ivareta Norges internasjonale forpliktelser. Gjennom menneskerettsloven § 2 er FNs barnekonvensjon og Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) direkte inkorporert i norsk

lov. Barnekonvensjonen artikkel 3 sier at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle saker som berører barn. Prinsippet om barnets beste er også tatt inn i den norske Grunnlovens § 104. EMK artikkel 8 beskytter retten til familieliv. Norske myndigheter kan ikke gjøre inngrep i denne retten, «unntatt når dette er i samsvar med loven og er nødvendig i et demokratisk samfunn av hensyn til den nasjonale sikkerhet, offentlige trygghet eller landets økonomiske velferd, for å forebygge uorden eller kriminalitet, for å beskytte helse eller moral, eller for å beskytte andres rettigheter og friheter».

Utlendingsforskriften § 14-1 har en utdypende bestemmelse om forholdsmessighetsvurderingen når utlendingen har barn i Norge, som blant annet sier:

En utlending som har hatt ulovlig opphold eller har arbeidet ulovlig i riket i mindre enn to år, skal som hovedregel ikke utvises på dette grunnlaget, dersom

- a) utlendingen har barn i Norge som vedkommende har bodd fast sammen med eller har utøvd samvær med av et visst omfang, jf. § 9-3 annet og tredje ledd,
- b) utlendingen skal bo fast sammen med barnet, og
- c) vilkårene for familiegjensforening med norsk barn i lovens § 44 er oppfylt, eller den andre av barnets foreldre er referanseperson som nevnt i lovens § 40 første ledd og utlendingen fyller vilkårene for rett til oppholdstillatelse som ektefelle eller samboer med vedkommende i lovens § 40 og § 41.

Innreiseforbudets varighet

Ifølge utlendingsloven § 71 kan innreiseforbudet gjøres varig eller tidsbegrenset, men ikke for kortere tidsrom enn ett år.

Ifølge § 14-2 i utlendingsforskriften, kan innreiseforbudet etter en konkret helhetsvurdering settes til to år, fem år, ti år eller varig. Bestemmelsen sier også at innreiseforbudet som hovedregel ikke skal gjøres varig «dersom utlendingen har barn i Norge som vedkommende i lengre tid har bodd fast sammen med eller har utøvd samvær med av et visst omfang, og utlendingen skal fortsette å bo sammen med eller videreføre samværet med barnet». Er disse vilkårene oppfylt, skal innreiseforbudet som hovedregel ikke settes til mer enn to år.

Innreiseforbudet kan ifølge § 71 i utlendingsloven oppheves etter søknad, «dersom nye omstendigheter tilsier det». Ifølge UDI skal det imidlertid «svært mye til for å få opphevet et ilagt innreiseforbud».¹³ For å få opphevet et innreiseforbud, må følgende vilkår være oppfylt:

- Søker må ha forlatt Norge, eventuelt Schengenområdet
- Det må som hovedregel ha gått to år fra innreiseforbudet begynte å løpe
- Søknad må være fremsatt ved personlig fremmøte ved utenriksstasjon
- Opplysningene i søknaden må dokumenteres
- Det må foreligge en vesentlig endret situasjon enn det som ble lagt til grunn på tidspunkt for utvisning
- Endringen må ligge utenfor søkers innflytelse
- Den vesentlig endrede situasjonen må være av en slik art at det, i lys av lovbruddet som førte til utvisning, vil være uforholdsmessig å opprettholde innreiseforbudet¹⁴

¹³ UDI, Retningslinje: 2010-069 *Opphevelse av innreiseforbud eller adgang til Norge for kortvarig besøk* (tilgjengelig fra: https://www.udiregelverk.no/rettskilder/udi-retningslinjer/udi-2010-069/#1.3.2.1.3.2._Opphevelse_av_innreisef).

¹⁴ Ibid.

Hovedregelen om at det må ha gått to år fra innreiseforbudet begynte å løpe før det kan oppheves, gjør muligheten for opphevelse av innreiseforbud liten for barnefamilier der mor eller far har to års innreiseforbud.

3 Rettshjelp

Tilgang til rettshjelp er en forutsetning for at barnet skal få sine rettigheter ivaretatt som selvstendig rettssubjekt i tråd med Barnekonvensjonens artikkel 3 om hensynet til barnets beste.

Ifølge § 92 i utlendingsloven, har utlendingen i utvisningssaker rett til fritt rettsråd (gratis rettshjelp) uten behovsprøving. Det gjøres imidlertid unntak for denne retten i saker der utlendingen utvises på grunnlag av brudd på straffeloven. Det er derfor i saker der utlendingen er utvist på grunn av brudd på utlendingsloven, for eksempel fordi utreisefristen er oversittet, at utlendingen garanteres fritt rettsråd.

Stykkprisforskriften § 5 presiserer hvor mye rettshjelp som gis i utvisningssaker:

- Tre timer rettshjelp gis i forbindelse med forhåndsvarsel om utvisning, før UDI fatter sitt vedtak
- Ved klage til UNE, gis et tillegg på én time rettshjelp
- Ved personlig fremmøte i UNE, gis et tillegg på fem timer rettshjelp

Det gis ikke ekstra rettshjelp i utvisningssaker hvor utlendingen har omsorg for barn som er norsk borger eller har gyldig tillatelse her og som står i fare for å miste omsorgspersonen for den tiden som innreiseforbudet varer. Det er dermed i utgangspunktet ikke rom for advokaten til å gi rettshjelp for å ivareta barnets rettigheter i forbindelse med forelderens utvisningssak.

Antall timer rettshjelp i utvisningssaker er alt for lavt til å ivareta rettssikkerheten. Tre timer rettshjelp før UDI fatter vedtak, er svært lite. Advokaten skal i løpet av denne tiden sette seg inn i dokumentene i saken, innhente nødvendig tilleggsinformasjon, ha samtale med personen saken gjelder (tidsbruken dobles ved behov for tolk), og skrive en uttalelse. Ofte vil utvisningssaken være knyttet til opprinnelig asylsøknad eller annen type oppholdstillatelse, som advokaten også må sette seg inn i. Advokatforeningen mener det verken er forsvarlig eller ønskelig at advokater behandler saker der det gis mindre enn fem timer rettshjelp, og anbefaler at stykkprisen økes til fem timer.¹⁵

Det er således i utgangspunktet ikke rom for advokaten til å innhente opplysninger om barnets situasjon og å ha samtale med barnet i denne forbindelse. Samtale med barnet er viktig for utredning av saken, og for å sikre barnets rett til å bli hørt. Det er urimelig å forvente at advokaten skal utrede situasjonen til barnet uten å få det dekket. Det kan ikke forventes at advokaten skal arbeide gratis.

Anbefaling:

- **Barn må ses som egne rettssubjekter og gis rettshjelp. Hvert barn som berøres i utvisningssaker bør minimum gis 3 timer ekstra rettshjelp.**

¹⁵ Advokatforeningen, *Rapport om fremtidens rettshjelpsordninger* (tilgjengelig fra: https://www.advokatforeningen.no/globalassets/17265/rapport_fremtidens_fri_rettshjelpsordning_web.pdf).

4 Forvaltningens praksis

Gjennomgang av 10 vedtak

Vi har i arbeidet med denne rapporten gjennomgått 10 utvisningsvedtak fattet av UDI der barn er berørt. I sakene er enten mor eller far utvist på grunn av brudd på utlendingsloven, hovedsakelig på grunn av at utreisefristen etter avslag på asylsøknad ikke er overholdt. I sakene berøres til sammen 18 barn av utvisning. Syv av barna er norske statsborgere, mens fem har oppholdstillatelse (midlertidig eller permanent). Et av barna har ikke oppholdstillatelse, mens for fem av barna fremkommer ikke juridisk status i Norge av UDIs vedtak. Informasjon i vedtakene knyttet til vurderingen av barnets beste er gjengitt i tabellen under.

Vedtakene er fattet i perioden 2015–2019. Sakene er tilfeldig utvalgt fra NOAS' rettshjelpsarbeid. Det er et lite, ikke representativt utvalg av saker. Saksgjennomgangen er kun ment å gi et innblikk i forvaltningens praksis gjennom eksempler, og supplere øvrig informasjon i denne rapporten. Disse 10 sakene gjenspeiler imidlertid det NOAS ser i rettshjelpsarbeidet.

Det er kun UDIs vedtak som er gjennomgått, ikke øvrige dokumenter i sakene. Der UDI refererer til informasjon i andre dokumenter i forbindelse med vurderingen av barnets beste, er dette imidlertid synliggjort i tabellen.

Vedtak 1

Saksoversikt	Opplysninger i vedtaket om barnets situasjon	UDI presiserer hvilke opplysninger som ikke foreligger	Retten til å bli hørt	Annet
<p>Kvinne 26 år Fra Etiopia 1 barn: 3 år</p> <p>Utvist med 2 års innreise-forbud</p> <p>Grunnlag for utvisning: oversittet utreisefrist</p> <p>Vedtak fra UDI: 2015</p>	<p>Det er registrert i UDIs datasystem at den utviste og hennes mann (barnets far) bor i samme by men på forskjellig adresse – og at barnet bor på samme adresse som far.</p> <p>Barnet har midlertidig oppholdstillatelse i Norge.</p>	<p>«Vi har ikke oppdatert informasjon om samlivet mellom ektefelle eller utlendingens samvær med barnet, senest etterspurt i forhåndsvarsel datert 14.11.2014.»</p> <p>«Hvorvidt hun utøver samvær eller har planer om å bo sammen med barnet i fremtiden, foreligger det ingen informasjon om eller dokumentasjon på.»</p> <p>«Det er ikke anført omstendigheter som tilsier at barnets far ikke kan gi barnet tilstrekkelig omsorg.»</p>	<p>Det fremkommer ikke opplysninger om hvorvidt barnet har blitt hørt.</p>	<p>UDI tar i vedtaket ikke stilling til hva som er til barnets beste.</p> <p>UDI setter innreiseforbudet til 2 år av hensyn til barnet, til tross for at bruddet på utlendingsloven anses som grovt.</p>

Vedtak 2

Saksoversikt	Opplysninger i vedtaket om barnets situasjon	UDI presiserer hvilke opplysninger som ikke foreligger	Retten til å bli hørt	Annet
<p>Mann 23 år Fra Etiopia 1 barn: 2 år</p> <p>Utvist med 2 års innreiseforbud</p> <p>Grunnlag for utvisning: oversittet utreisefrist</p> <p>Vedtak fra UDI: 2019</p>	<p>Barnet har midlertidig oppholdstillatelse i Norge.</p> <p>Det er registrert i Det sentrale folkeregisteret (DSF) at den utviste og barnets mor har felles foreldreansvar for barnet, og de er alle registrert på samme adresse.</p>	<p>«Det er ingen opplysninger i saken som tilsier at barnet ikke vil ha en tilfredsstillende omsorgssituasjon sammen med sin mor i Norge. Det foreligger ikke øvrige opplysninger som tilsier at barnet har helseproblemer eller er spesielt sårbar.»</p>	<p>Barnet er ikke gitt anledning til å bli hørt. UDI legger til grunn at barnet er for lite til at det er i stand til å danne seg egne synspunkter i saken i lovens forstand.</p>	<p>UDI legger til grunn at mannen «kan opprettholde kontakt med barnet gjennom telefon, internett og feriebesøk i tredjeland i tiden innreiseforbudet er gjeldende.»</p> <p>Innreiseforbudet er satt ned av hensyn til barnet.</p>

Vedtak 3

Saksoversikt	Opplysninger i vedtaket om barnets situasjon	UDI presiserer hvilke opplysninger som ikke foreligger	Retten til å bli hørt	Annet
<p>Kvinne 33 år Fra Somalia</p> <p>4 barn: 9 år, 8 år, 6 år og 5 år</p> <p>Utvist med 2 års innreiseforbud</p> <p>Grunnlag for utvisning: UDI mener hun har gitt uriktig informasjon om sin identitet</p> <p>UDIs vedtak: 2018</p>	<p>Barna har opphold i Norge. Tre av barna har norsk statsborgerskap, mens ett barn har permanent oppholdstillatelse.</p> <p>Kommentar fra NOAS: UDI viser til forholdsmessighetsvurdering og vurdering av barnas beste i vedtak av samme dag om tilbakekall av oppholdstillatelser. NOAS har i forbindelse med denne rapporten kun gjennomgått utvisningsvedtaket, og det kan være opplysninger om barnas situasjon som fremkommer i vedtaket om tilbakekall.</p>		<p>UDI skriver at barnet er gitt anledning til å bli hørt, og viser til at barna som er over 7 år har blitt hørt gjennom advokatfullmektig. Det står ikke i vedtaket hvilke opplysninger som fremkom i høringen.</p>	<p>UDI mener at barna vil kunne opprettholde kontakt med mor «gjennom elektronisk kommunikasjon, og telefon, i tiden innreiseforbudet er gjeldende».</p> <p>UDI bemerker at bruddet på utlendingsloven etter fast praksis tilsier et varig innreiseforbud. UDI har satt ned innreiseforbudet til to år av hensyn til barna.</p>

Vedtak 4

Saksoversikt	Opplysninger i vedtaket om barnets situasjon	UDI presiserer hvilke opplysninger som ikke foreligger	Retten til å bli hørt	Annet
<p>Kvinne 31 år Fra Somalia 2 barn: 3 år, 2 år</p> <p>Utvist med 2 års innreise-forbud</p> <p>Grunnlag for utvisning: oversittet utreisefrist</p> <p>UDIs vedtak: 2019</p>	<p>Det eldste barnet har oppholdstillatelse i familiegjenforening med far. Det foreligger en søknad for det yngste av barna.</p> <p>I følge UDIs opplysninger bor barna sammen med kvinnen og hennes samboer.</p> <p>Barna har bodd med far hele livet.</p>	<p><i>«Vi bemerker at det ikke foreligger opplysninger i saken som tilsier at barna vil lide mer belastninger ved en utvisning av deres mor, enn tilfelle er for andre barn i tilsvarende saker.»</i></p> <p><i>«Barna har bodd sammen med sin far hele livet, og vi har ingen opplysninger som tilsier at han ikke er en god omsorgsperson.»</i></p>	<p>Barna er ikke gitt anledning til å bli hørt. UDI legger til grunn at de er for små til at de er i stand til å danne seg egne synspunkter i saken og lovens forstand. UDI viser imidlertid til at barnas synspunkter er ivaretatt ved anførsler og opplysninger fremsatt i tilsvar.</p>	<p>UDI tar ikke konkret stilling til hva som er til barnets beste.</p>

Vedtak 5

Saksoversikt	Opplysninger i vedtaket om barnets situasjon	UDI presiserer hvilke opplysninger som ikke foreligger	Retten til å bli hørt	Annet
<p>Mann</p> <p>35 år</p> <p>Fra Cuba</p> <p>2 barn: 6 år, 4 år</p> <p>Utvist med 2 års innreise-forbud</p> <p>Grunnlag for utvisning: oversittet utreisefrist og ulovlig arbeid</p> <p>UDIs vedtak: 2018</p>	<p>Barna har ikke samme mor.</p> <p>Det eldste barnet er registrert i Folke-registeret uten far, og det er registrert at mor alene har foreldresvaret. Det yngste barnet er registrert med den utviste som far, og med foreldresvar delt mellom mor og far.</p> <p>Den utviste har oppgitt at han bor på samme adresse som hans yngste sønn og hans mor.</p> <p>Den utviste har sendt inn en samværs-avtale der det fremgår at han har sam-vær med hans yngste sønn.</p> <p>Mor til det yngste barnet er sykepleier og jobber i turnus.</p>	<p>«Vi har ikke fått opplysninger om at du noen gang har bodd med din eldste sønn eller at du har samvær med han.»</p> <p>«Det er ingen opplysninger i saken som tilsier at barna ikke vil ha en tilfredsstillende omsorgssituasjon sammen med sin mor i Norge.»</p> <p>«Det foreligger ingen opplysninger i saken som tilsier at det ikke er mulig for moren til [navn] å tilpasse sin arbeidssituasjon til de endringer som oppstår som følge av at du må forlate Norge.»</p> <p>«Det foreligger heller ikke noe øvrig informasjon eller opplysninger som tilsier at barna har helseproblemer eller er spesielt sårbare.»</p>	<p>UDI skriver: «Barna er gitt anledning til å bli hørt. Vi viser til forhåndsvarselsvar om utvisning, der det opplyses om denne muligheten. Vi legger imidlertid til grunn at barna er for små til at de er i stand til å danne seg egne synspunkter i lovens forstand.»</p>	<p>UDI legger til grunn at den utviste «kan opprettholde kontakt med barna gjennom brev, telefon, internett og besøk til Cuba eller tredjeland i tiden innreise-forbudet er gjeldene.»</p> <p>Innreise-forbudet er satt ned av hensyn til barna.</p>

Vedtak 6

Saksoversikt	Opplysninger i vedtaket om barnets situasjon	UDI presiserer hvilke opplysninger som ikke foreligger	Retten til å bli hørt	Annet
<p>Kvinne</p> <p>26 år</p> <p>Fra Irak</p> <p>2 barn: 3 år, 2 år</p> <p>Utvist med 2 års innreiseforbud</p> <p>Grunnlag for utvisning: oversittet utreisefrist</p> <p>UDIs vedtak: 2016</p>	<p>Den utviste er registrert på samme adresse som barna og barnas far.</p> <p>Det er registrert felles foreldreansvar for barna.</p> <p>Barna er norske statsborgere.</p> <p>Barna har bodd sammen med begge foreldrene siden fødselen.</p>	<p><i>«Når det gjelder hensynet til barna, viser vi til at det ikke foreligger opplysninger om at en utvisning av mor vil medføre en større belastning for dem enn det som er tilfelle for barn i lignende saker.»</i></p>	<p>UDI skriver: «UDI mener at barna er for små til at de er i stand til å danne seg egne synspunkter i saken i lovens forstand. UDI legger imidlertid til grunn at barna er gitt anledning til å bli hørt via utlendingsadvokat».</p>	<p>UDI viser til at «kontakt mellom mor og barn kan opprettholdes ved besøk i Kurdistanregionen (KRI) i Irak og via sosiale medier.»</p> <p>Vedtaket er en omgjøring på bakgrunn av at den utviste har fått barn. Utvisning med 5 års innreiseforbud omgjøres til utvisning med 2 års innreiseforbud.</p>

Vedtak 7

Saksoversikt	Opplysninger i vedtaket om barnets situasjon	UDI presiserer hvilke opplysninger som ikke foreligger	Retten til å bli hørt	Annet
<p>Mann 31 år Fra Etiopia 1 barn: 3 år</p>	<p>Barnet har permanent oppholdstillatelse.</p> <p>Barnet har bodd fast sammen med sin mor i Norge hele sin levetid.</p>	<p>«Vi mener at det ikke foreligger informasjon som tilsier at mor ikke er en egnet omsorgsperson for sønnen.»</p> <p>«Det foreligger ingen dokumentasjon i saken som tilsier at mors helseplager gjør at hun ikke er i stand til å ivareta omsorgen for parets felles barn på en tilfredsstillende måte så lenge innreiseforbudet vil vare.»</p>	<p>UDI skriver: «UDI mener at barnet er for lite til å danne seg egne synspunkter om saken etter lovens forstand. Vi legger imidlertid til grunn at barnet er hørt gjennom utlendingsadvokat.»</p>	<p>UDI har «sett hen til utlendingsfamilietilknytning ved fastsettelsen av innreiseforbudets lengde, og begrenset dette til 2 år til tross for grov overtredelse av utlendingsloven som utgangspunkt kvalifiserer for 5 års innreiseforbud.»</p>
<p>Utvist med 2 års innreiseforbud</p>	<p>Kun mor står oppført med foreldreansvar for den utvistes sønn i Folkeregisteret.</p>			
<p>Grunnlag for utvisning: Oversittet utreisefrist</p>	<p>UDI legger til grunn at den utviste har hatt samvær med sønnen av et visst omfang, men han har ikke hatt fast bostedsadresse sammen med familien.</p>			
<p>UDIs vedtak: 2017</p>	<p>Den utviste bor sammen med kjæresten og sønnen hver helg, og er på besøk av og til på kvelden. Mor har i all hovedsak aleneomsorgen for barnet all den tid den utviste ikke bor fast sammen med henne og sønnen.</p> <p>Den utvistes kjæreste og barn har permanent oppholdstillatelse i Norge.</p> <p>UDI viser til brev og legeerklæringer om kjærestens og sønnens helse innsendt i forbindelse med klage på avslag i familieinnvandringssak.</p>			

Vedtak 8

Saksoversikt	Opplysninger i vedtaket om barnets situasjon	UDI presiserer hvilke opplysninger som ikke foreligger	Retten til å bli hørt	Annet
<p>Mann</p> <p>30 år</p> <p>Fra Etiopia</p> <p>3 barn: 6 år, 3 år, 8 mnd.</p> <p>Utvist med 2 års innreiseforbud</p> <p>Grunnlag for utvisning: Oversittet utreisefrist</p> <p>UDIs vedtak: 2015</p>	<p>Barna bor sammen med far og mor.</p> <p>Far har tatt seg av barna når mor er på jobb.</p> <p>I vedtaket henviser UDI til opplysninger fremkommet i tilsvar fra advokaten: «Vi har merket oss opplysningene i tilsvar av 08.02. 2013 fra advokat [navn], særlig hva gjelder barnas tilknytning til far.»</p>	<p>«Det foreligger imidlertid ikke opplysninger i saken som tilsier at utlendingens barn vil bli utsatt for en belastning utover det vanlige ved en utvisning. Det foreligger ingen informasjon som tilsier at mor ikke er en egnet omsorgsperson (...).»</p>	<p>UDI skriver: «Barna er gitt anledning til å bli hørt, til tross for at de er for unge til at de er i stand til å danne seg egne synspunkter i saken i lovens forstand.»</p> <p>Kommentar fra NOAS: Det er uklart for NOAS, ut i fra UDIs vedtak, hvem som har hørt barna og nøyaktig hvilke opplysninger som fremkom i høringen.</p>	<p>UDI skriver: «Vi bemerker at kontakt kan opprettholdes gjennom telefon, internett og familiebesøk.»</p> <p>UDI tar ikke konkret stilling til hva som er til barnets beste.</p> <p>Innreiseforbudet er begrenset til 2 år av hensyn til barna.</p>

Vedtak 9

Saksoversikt	Opplysninger i vedtaket om barnets situasjon	UDI presiserer hvilke opplysninger som ikke foreligger	Retten til å bli hørt	Annet
<p>Mann</p> <p>27 år</p> <p>Fra Eritrea</p> <p>Ett barn: 2 år</p> <p>Utvist med 2 års innreise-forbud</p> <p>Grunnlag for utvisning: Oversittet utreisefrist</p> <p>UDIs vedtak: 2018</p>	<p>Barnet er norsk statsborger.</p> <p>Barnet bor fast sammen med mor. Den utviste bor ikke sammen med barnet.</p> <p>Barnets mor har foreldreansvar alene.</p> <p>Den utviste har vært tilstede i barnets liv siden barnet ble født, og de har utviklet et nært forhold. Den utviste pendler til barnet for å tilbringe tid med barnet, og for å passe barnet når barnets mor er på jobb.</p> <p>UDI skriver at mor «etter det opplyste er en god omsorgsperson».</p>		<p>UDI skriver: «Barnet er ikke gitt anledning til å bli hørt. UDI legger til grunn at barnet er for lite til at det er i stand til å danne seg egne synspunkter i saken i lovens forstand. Vi viser til at [navn] er 2 år. Barnets rett til å bli hørt er imidlertid ivaretatt gjennom deg og hans mor, samt din advokat.»</p>	<p>Innreiseforbudet er begrenset til 2 år av hensyn til barnet.</p>

Vedtak 10

Saksoversikt	Opplysninger i vedtaket om barnets situasjon	UDI presiserer hvilke opplysninger som ikke foreligger	Retten til å bli hørt	Annet
<p>Kvinne 30 år Fra Sudan Ett barn: 1 år</p> <p>Utvist med 2 års innreiseforbud</p> <p>Grunnlag for utvisning: UDI mener hun har gitt uriktige opplysninger om sin identitet.</p> <p>UDIs vedtak: 2018</p>	<p>Barnet er norsk statsborger.</p> <p>Den utviste og barnets far har felles foreldreansvar.</p> <p>Den utviste og barnet bor på samme adresse. Barnets far står oppført på en annen adresse.</p>		<p>UDI skriver: «Barnet er ikke gitt anledning til å bli hørt. UDI legger til grunn at barnet er for lite til at det er i stand til å danne seg egne synspunkter i saken i lovens forstand.»</p>	<p>UDI skriver at kontakten kan «opprettholdes ved feriebesøk, telefon og internett, i den tiden innreiseforbudet er gjeldende.»</p> <p>Innreiseforbudet er begrenset til 2 år av hensyn til barnet.</p>

Utredning av barnets beste

Ifølge forvaltningsloven § 17, har UDI en plikt til å «påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes». Innhenting av tilstrekkelig informasjon om situasjonen til barn som berøres av utvisningsvedtak, er nødvendig for å vurdere hensynet til barnets beste jf. Barnekonvensjonen artikkel 3 og Grunnloven § 104.

Barnekonvensjonen og Grunnloven gir barn rett til å få vurdert hva som er til det beste for barnet. Ifølge NOU 2017:8 om særdomstoler¹⁶, «må saken opplyses slik at det fremgår hva som vil være til barnets beste, hvilke kriterier vurderingen er basert på, hvilke konsekvenser en avgjørelse vil ha for barnet, og hvordan hensynet til barnet beste er avveid mot andre hensyn i saken». Ifølge utlendingsforskriften § 17-1a, skal det i vedtak som berører barn fremkomme:

- a) hvilke vurderinger som har vært foretatt av barnets situasjon, herunder hvordan hensynet til barnets beste er vurdert,
- b) hvilke innvandringsregulerende hensyn som er vurdert, og
- c) avveiningen som er foretatt mellom eventuelle motstridende hensyn.

Staten er pliktet til å beskrive i vedtaket hvordan barnets beste har blitt undersøkt og vurdert, og hvilken vekt dette har blitt gitt. Ifølge FNs barnekomité, bør begrepet barnets beste

... justeres og defineres på individuell basis, i henhold til den spesifikke situasjonen til barnet eller barna det gjelder, tatt i betraktning deres personlige kontekst, situasjon og behov. Når det

¹⁶ Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/contentassets/57139c34do5943b4829ado839a4f5116/no/pdfs/nou20172017000800odddpdfs.pdf>.

gjelder enkeltvedtak skal barnets beste vurderes og avgjøres i lys av de konkrete omstendighetene til det aktuelle barnet.¹⁷

(...)

Fakta og informasjon relevant for en bestemt sak må innhentes av godt utdannede fagfolk for å skissere opp alle elementer som er nødvendige for vurderingen av barnets beste. Dette kan blant annet innebære å intervju personer i nærheten av barnet, andre mennesker som er i kontakt med barnet på daglig basis og vitner til visse hendelser. Informasjon og data som er samlet inn må verifiseres og analyseres før de blir brukt i vurderinger om barnets eller barnas beste.¹⁸

(Våre uthevninger.)

Barnekomiteen sier at disse elementene skal tas i betraktning ved vurdering av barnets beste:

- Barnets synspunkter
- Barnets identitet, som innbefatter egenskaper som kjønn, seksuell legning, nasjonal opprinnelse, religion og livssyn, kulturell identitet og personlighet.
- Bevaring av familiemiljøet og opprettholdelse av relasjoner
- Omsorg, beskyttelse og sikkerhet for barnet
- Sårbarhetssituasjon
- Barnets rett til helse
- Barnets rett til utdanning

¹⁷ FNs barnekomité, *Generell kommentar nr. 14 (2013) om barnets rett til at hans eller hennes beste skal være et grunnleggende hensyn (art. 3, para. 1)*, s.9 (tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/contentassets/1376fac2fe2a427389f94b52acdefc/crc_c_gc_14_eng_nor.pdf).

¹⁸ Ibid., s.18.

Det er i dag en rettssikkerhetsutfordring i utvisningssaker at det i liten grad innhentes opplysninger om barnets situasjon, tilknytningen til forelderen som skal utvises, og omsorgsevnen til den gjenværende forelderen. NOAS' erfaring er at UDI kun unntaksvis etterspør slik informasjon. Utredningen av barnets beste svekkes også av manglende rettshjelp¹⁹ og utfordringer knyttet til barnets rett til å bli hørt.²⁰

Vedtakene gjennomgått i denne rapporten er eksempler på svært sviktende utredning av barnets beste, hvor det åpenbart ikke er innhentet nok opplysninger til å vurdere barnets beste. Innhenting av opplysninger om hvor barnet bor, juridisk status i Norge og hvem som har det juridiske foreldreansvaret, tilfredsstillende ikke kravene i Barnekonvensjonen jf. Barnekomiteens tolkning (se over).

Ikke i noen av vedtakene gjennomgått fremkommer det opplysninger om hvordan barnet faktisk har det, eller hvordan den konkrete omsorgssituasjonen er i det daglige. Det mangler opplysninger om blant annet barnets konkrete omsorgssituasjon, barnets helsesituasjon, tilstedeværelse/fravær av sårbarhet, sosialt nettverk og eventuell barnehageplass eller skolegang.

I stedet for å innhente konkrete opplysninger, skriver UDI en god del om hvilke opplysninger de ikke har. Argumentasjonen svikter når UDI eksempelvis skriver at «det er ingen opplysninger i saken som tilsier at barna ikke vil ha en tilfredsstillende omsorgssituasjon sammen med sin mor i Norge». Man kan ikke ut fra manglende opplysninger om omsorgssituasjonen slutte at omsorgssituasjonen vil være tilfredsstillende dersom den ene forelderen utvises. Mangel på opplysninger bekrefter ikke at omsorgssituasjonen er god. Hvorvidt det kan legges til grunn at omsorgssituasjonen vil være tilfredsstillende, må UDI undersøke.

19 Se eget avsnitt i rapporten om rettshjelp.

20 Se eget avsnitt i rapporten om retten til å bli hørt jf. Barnekonvensjonen art. 12.

NOAS' erfaring er at UDI ikke etterspør bestemt informasjon i utvisningssakene. Det sendes ut et forhåndsvarsel før et utvisningsvedtak fattes, hvor det informeres om retten til å komme med en uttalelse. I 2019 var det politiet som opprettet sak og forhåndsvarslet i 78 % av alle innkomne utvisningssaker.²¹

I forhåndsvarslene NOAS har sett, står det ingenting om hva slags informasjon utlendingen/utlendingens advokat burde sende inn (et eksempel på politiets forhåndsvarsel finnes i rapportens vedlegg 1). Dette gjør utlendingen og hans/hennes barn svært avhengig av kvaliteten på rettshjelpen fra advokaten – en ordning som allerede er under press siden barnet ikke får rettshjelp i utvisningssaker.

Det er som nevnt politiet som forhåndsvarsler i det store flertallet av utvisningssakene, og UDI i et mindretall. På forespørsel har UDI sendt NOAS et eksempel på UDIs forhåndsvarsel.²² I forhåndsvarselet står blant annet dette:

Dersom du har opplysninger som kan ha betydning for din sak, bør du sende dette til oss.

Eksempler på dette kan være:

Opplysninger om deg:

- *Om du har vært på besøk eller oppholdt deg i hjemlandet ditt*
- *Om du har familie/nettverk i hjemlandet*
- *Om du har alvorlige sykdommer (dokumenteres med legeerklæring)*

²¹ E-post fra UDI til NOAS av 6.2.2020.

²² Ibid.

Opplysninger om familie:

- *Opplysninger om du har ektefelle eller samboer og/eller mindreårige barn du har omsorgsansvar for i Norge. Samvær med barn du ikke bor sammen med, må dokumenteres med samværsavtale <tilpasses til hva som er relevant for type sak/modus>*

Dersom du har barn i Norge:

- *Opplysninger om barnets tilknytning til familie, venner og nærmiljø i Norge og i hjemlandet*
- *Opplysninger om barnets helsesituasjon*
- *Opplysninger om hvilke språk barnet snakker*

(Våre uthevninger.)

Opplysninger relevant hva gjelder barn fremkommer altså i UDIs eksempel på forhåndsvarsel, selv om kun tre momenter nevnes.

UDI sendte også NOAS en tilleggsdel som gjelder opplysninger om barn, som er eksempel på informasjon UDI ber om dersom de ser at de mangler tilstrekkelig dokumentasjon. UDI opplyser imidlertid at tilleggsdelen ikke brukes systematisk.

I tilleggsdelen står blant annet:

For å foreta en vurdering av barnets situasjon har vi behov for ytterligere opplysninger om barnet/barna.

Opplysninger som kan være relevante i vurderingen:

- *Opplysninger om barnets tilknytning til familie, venner og nærmiljø i Norge og i hjemlandet til utlendingen*
- *Opplysninger om barnet har vært på besøk eller har oppholdt seg i hjemlandet til utlendingen*

- *Opplysninger om hvilke språk barnet snakker*
- *Opplysninger om barnets psykiske og fysiske helsesituasjon*
- *Opplysninger om barnets omsorgssituasjon i Norge*
- *Opplysninger om barnets omsorgssituasjon ved retur*

Opplysninger om samvær med barnet:

- *Samvær med barn utlendingen ikke bor sammen med, må dokumenteres med samværsavtale.*

Listen over relevante momenter i tilleggsgdelen, er ganske lik listen over momenter utlendingsforskriften spesifiserer skal vurderes i sakene til lengeværende barn²³ og enslige mindreårige asylsøkere²⁴. Det er en slik type liste over momenter NOAS og Redd Barna mener bør forskriftsfestes også for barn som berøres av utvisningsvedtak (se anbefalinger i rapportens avsnitt om begrunnelser i vedtak).

Av hensyn til opplysning av saken, bør forhåndsvarselet åpenbart alltid inneholde en (ikke uttømmende) liste over hva slags informasjon om barnet som er relevant for saken, tilsvarende listen i UDIs tilleggsgdel om barn nevnt over – eventuelt detaljert ytterligere.

Professor Elisabeth Gording Stang peker på forskjellen på utredninger av barnets situasjon i utlendingssaker sammenlignet med saker som behandles etter barnevernloven og barneloven:

23 Jf. utlendingsforskriften § 8-5.

24 Jf. utlendingsforskriften § 8-8.

Når fylkesnemnda skal vurdere omsorgsovertagelse, eller domstolene ta stilling til fast bosted etter samlivsbrudd, kan det oppnevnes psykologisk sakkyndig til å vurdere barnets behov, herunder barnets tilknytning til omsorgspersoner og skadevirkninger av brudd i kontakt. De sakkyndige vurderingene får ofte stor betydning for avgjørelsen, nettopp fordi de tilbyr spesialisert kunnskap.

Slik sakkyndig ekspertise har ikke UDI adgang til å innhente.

Direktoratet har derfor ikke mulighet til å utrede barnets beste, tilknytningen til foreldrene og de negative konsekvensene vedtaket vil få for barnet i tilsvarende grad som i saker etter barnevernloven og barneloven, selv om saksbehandlere kunne ønske det²⁵.

Det bør utredes om UDI og UNE i utvisningssaker som berører barn, skal gis anledning til å innhente en eksternt, sakkyndig vurdering – tilsvarende som i saker etter barnevernloven og barneloven.

Anbefalinger:

- **UDI og UNE må i hver enkelt sak innhente tilstrekkelige opplysninger om barnets situasjon og hvilke konsekvenser utvisningen vil ha for barnet.**
- **Politiet/UDI må sikre at forhåndsvarselet om utvisning inneholder tilstrekkelig informasjon om hva slags opplysninger om barnets situasjon som er relevant for vurderingen av utvisning. Politiet og UDI bør sikre likt**

²⁵ Elisabeth Gording Stang, *De ubehagelige konsekvensene av en ønsket politikk*, innlegg i Aftenposten 16.11.2019 (tilgjengelig fra: <https://www.aftenposten.no/meninger/kronikk/i/vQGRaw/de-ubehagelige-konsekvensene-av-en-oensket-politikk-elisabeth-gording-stang>).

innhold i forhåndsvarselet, uavhengig av hvilken instans som forhåndsvarsler.

- **Det bør utredes om UDI og UNE i utvisningssaker som berører barn, skal gis anledning til å innhente en ekstern, sakkyndig vurdering – tilsvarende som i saker etter barnevernloven og barneloven.**

Barns rett til å bli hørt

Ifølge FNs barnekonvensjon artikkel 12, skal et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter garanteres retten til fritt å gi uttrykk for disse synspunkter i alle forhold som vedrører barnet. Barnets synspunkter skal tillegges «behørig vekt» i samsvar med dets alder og modenhet.

§ 17-3 i utlendingsforskriften sier at «barn som er fylt 7 år, og yngre barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, skal informeres og gis anledning til å bli hørt før det treffes avgjørelse i saker som vedrører dem etter utlendingsloven».

Høring av barn som berøres av utvisningssaker er viktig for å sikre barna retten til å bli hørt, og også for å opplyse saken. NOAS' erfaring er imidlertid at forvaltningen svært sjeldent hører barna muntlig og direkte i saker hvor en av deres foreldre vurderes utvist.

Ikke i noen av de 10 vedtakene gjennomgått over, fremkommer at UDI har hørt barnet muntlig og direkte. I ett av vedtakene fremkommer det ingen opplysninger om høring av barnet. I syv av vedtakene begrunner UDI manglende høring med at barnet er for lite. En av disse sakene

omhandler et barn på 6 år, og UDI burde undersøkt nærmere om dette barnet kunne høres, jf. utlendingsforskriften § 17-3.

I et av vedtakene skriver UDI at barnet er gitt anledning til å bli hørt, og viser til at barna som er over syv år har blitt hørt gjennom advokatfullmektig. Det står imidlertid ikke i vedtaket hvilke opplysninger som fremkom i høringen.

I et annet vedtak skriver UDI: «Barna er gitt anledning til å bli hørt, til tross for at de er for unge til at de er i stand til å danne seg egne synspunkter i saken i lovens forstand.». Men det fremkommer ikke i vedtaket hvem som har hørt barna og hvilke opplysninger som fremkom i høringen.

I en tredje sak skriver UDI: «Barna er gitt anledning til å bli hørt. Vi viser til forhåndsvarsel om utvisning, der det opplyses om denne muligheten. Vi legger imidlertid til grunn at barna er for små til at de er i stand til å danne seg egne synspunkter i lovens forstand.» Det er uklart ut i fra disse formuleringene om barna faktisk er gitt anledning til å bli hørt. Det fremkommer ikke opplysninger fra barna i vedtaket.

Tre av vedtakene har en formulering tilsvarende denne:

«UDI mener at barnet er for lite til å danne seg egne synspunkter om saken etter lovens forstand. Vi legger imidlertid til grunn at barnet er hørt gjennom utlendingens advokat.»

Formuleringen inneholder åpenbar motstrid mellom første og andre setning, og skaper uklarhet om hva UDI mener. Først påstår UDI at barna er for små til at de kan høres, for deretter å legge til grunn at barna har blitt hørt/gitt anledning til å bli hørt via advokaten.

UNEs egen gjennomgang fra oktober 2019 av 54 utvisningssaker som berører barn, viser at UNE ikke hørte barnet muntlig i noen av sakene.²⁶ Ifølge UNEs praksisnotat, har UNE i disse sakene gjennomgående lagt til grunn at barnets rett til å bli hørt har blitt tilstrekkelig ivaretatt ved opplysninger fremsatt i saken fra advokat/foreldre. I noen avgjørelser har UNE vist til at barnet er for ungt til å danne seg selvstendige synspunkter. UNE har kun i noen få saker innhentet informasjon for å høre barnet skriftlig.

Det er problematisk at UDI og UNE forventer at advokaten påtar seg oppgaven med å høre barnet, når advokaten ikke får betalt for dette – og det må gjøres innenfor de allerede for få timene fritt rettsråd som gis.²⁷ Mulighet for høring gjennom advokat kan heller ikke erstatte et barns mulighet til å forklare seg muntlig og direkte for beslutningsorganet. Det er viktig at andre enn foreldrene hører barna direkte og muntlig, for å unngå situasjoner der barnet holder tilbake informasjon for å skjerme foreldrene.

Ifølge UNE kan en grunn til at ingen av barna i de 54 gjennomgåtte sakene har blitt hørt muntlig, være at muntlig høring er mest aktuelt i forbindelse med nemndmøte. Kun én sak ble avgjort i nemndmøte med personlig fremmøte i perioden UNE har hentet praksis fra.²⁸

26 Utlendingsnemnda, *Barnets beste i utvisningssaker – Praksisnotat 21.10.2019* (tilgjengelig fra: <https://www.une.no/kildesamling/praksisnotater/barnets-beste-i-saker-om-utvisning-for-brudd-pa-utlendningsloven/>).

27 Se også notatets avsnitt om rettshjelp.

28 Utlendingsnemnda, *Barnets beste i utvisningssaker – Praksisnotat 21.10.2019* (tilgjengelig fra: <https://www.une.no/kildesamling/praksisnotater/barnets-beste-i-saker-om-utvisning-for-brudd-pa-utlendningsloven/>).

Anbefalinger:

- UDI og UNE må sikre barn som berøres av utvisnings saker retten til å bli hørt. Barna bør høres direkte og muntlig av UDI/UNE i langt større grad enn i dag.
- UDI og UNE må tydeliggjøre i vedtak hvorvidt barnet har blitt hørt, hvem som har hørt barnet, og hvilke opplysninger som fremkom i høringen.

Begrunnelser i vedtak

NOAS' erfaring fra rettshjelpsarbeidet er at UDIs vurderinger av barnets beste i utvisningsvedtak i stor grad består av standardisert tekst, uten konkret informasjon om barnets situasjon eller hvordan barnet vil påvirkes av separasjon fra en av sine foreldre. Vedtakene preges av manglende individuelle vurderinger, som følge av manglende utredning av barnets situasjon.²⁹

Barneombudet fant i 2013 det samme:

Etter å ha lest flere utvisningsvedtak mener Barneombudet at det er grunn til bekymring for om det gjøres en konkret vurdering av hensynet til barnets beste i hver enkelt sak etter barnekonvensjonen artikkel 3. Hvordan er barnets rett til å uttale seg ivaretatt i slike saker (artikkel 12)? Vi mener også at vurderinger knyttet til barn må synliggjøres bedre i vedtakene.³⁰

29 Se eget avsnitt i rapporten om utredning av barnets beste.

30 Barneombudet, *Barn med utviste foreldre*, s.3 (tilgjengelig fra: http://barneombudet.no/wp-content/uploads/2013/09/bo_barn_med_utviste_foreldre_es.pdf).

Barneombudet anbefalte at «regelverket og forvaltningens praksis må sikre at det gjøres konkrete vurderinger av hensynet til hvert enkelt barns beste i hver enkelt sak». ³¹

Vurderingene av barnets beste i alle vedtakene gjennomgått i denne rapporten bærer stort preg av manglende individuelle vurderinger og utbredt bruk av standardtekst. I det følgende gjengis hele barnets beste-vurderingen i det nyeste av NOAS' gjennomgåtte UDI-vedtak (fattet i august 2019)³². Den markerte teksten er standardtekst, som går igjen i flere vedtak. Som vises er en stor del av begrunnelsen standardtekst, og lite omhandler informasjon som er spesielt for det konkrete barnet:

Dersom du har barn i Norge, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn, jf. utlendingsloven § 70 annet punktum, barnekonvensjonen artikkel 3 og EMK artikkel 8.

Du har oppgitt å ha ett barn i Norge:

DUF xxx xxxxxx xx – [navn] – [f.dato] – etiopisk borger

Barnet har midlertidig oppholdstillatelse i Norge, som gjelder fra 11.12.2017 – 11.12.2020. Det er registrert i Det sentrale folkeregisteret (DSF) at du og barnets mor har felles foreldreansvar for barnet, og dere er alle registrert på samme adresse.

Verken konvensjonene eller utlendingsloven er til hinder for at det kan treffes vedtak om utvisning selv om barn blir berørt, jf. EMK artikkel 8 annet ledd, barnekonvensjonen artikkel 9 og utlendingsloven § 70. Dette

³¹ Ibid., s.23.

³² Se vedlegg for UDIs vurdering av barnet beste i alle de 10 vedtakene gjennomgått.

innebærer at også andre hensyn enn barnets beste kan tillegges vekt. Avgjørelsen beror på en konkret helhetsvurdering.

Videre følger det av barnekonvensjonen artikkel 12 og utlendingsforskriften § 17-3 at et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, og barn som er fylt 7 år, har rett til fritt å gi uttrykk for synspunkter i saker som berører det. Barnets meninger skal tillegges behørig vekt i samsvar med barnets alder og modenhet. Synspunktene kan formidles enten skriftlig eller muntlig, direkte eller via foreldre eller annen person i barnets sted.

Barnet er ikke gitt anledning til å bli hørt. UDI legger til grunn at barnet er for lite til at det er i stand til å danne seg egne synspunkter i saken i lovens forstand.

UDI legger til grunn at hensynet til barnets beste tilsier at du ikke bør utvises. Ettersom hensynet til barnet skal være et grunnleggende hensyn i alle saker som angår barn, har dette hensynet betydelig vekt i vurderingen. Hensynet til barnets beste må likevel vurderes opp mot de lovbrudd som du har begått.

Vi legger til grunn at barnet blir i Norge sammen med sin mor. **Utvisning vil dermed medføre en familiesplittelse mellom deg og barnet. Dette vil imidlertid være en forventet normalbelastning for barn i de fleste tilfeller der mor eller far utvises.** Det er ingen opplysninger i saken som tilsier at barnet ikke vil ha en tilfredsstillende omsorgssituasjon sammen med sin mor i Norge. Det foreligger ikke øvrige opplysninger som tilsier at barnet har helseproblemer eller er spesielt sårbar. Vi legger til grunn at du kan opprettholde kontakt med barnet gjennom telefon, internett og feriebesøk i tredjeland i tiden innreiseforbudet er gjeldende.

UDI mener på denne bakgrunn at et vedtak om utvisning ikke er et uforholdsmessig tiltak overfor ditt barn, forholdets alvor tatt i betraktning. Vi viser til at innreiseforbudet er satt ned av hensyn til barnet, jf. utlendingsforskriften § 14-2 tredje ledd.

UDI opplyser selv at de bruker «en del standardiserte formuleringer» i vedtakene.³³ Standardtekster er ikke nødvendigvis i seg selv et problem, og vi er enige med UDI i at bruk av standardiserte formuleringer kan effektivisere saksbehandlingen. Men standardtekster kan ikke brukes på bekostning av konkrete opplysninger om det enkelte barnet og en grundig vurdering av disse. Det må unngås at standardtekster fører til standardvurderinger uten at opplysninger om barnets situasjon er innhentet, vurdert og avveid mot andre hensyn i saken.

Som det fremkommer i flere av vedtakene gjennomgått i denne rapporten, viser UDI til at kontakt med barnet kan opprettholdes gjennom telefon og internett. Det yngste barnet som blir henvist til dette, er ett år. I en utvisningssak omtalt i Aftenposten³⁴, henviste UDI en seks måneder gammel baby til kontakt via internett.

I tre av vedtakene vi har gjennomgått, tar ikke UDI konkret stilling til hva som er til det beste for barnet.

Anbefalinger:

- **Regjeringen bør endre utlendingsforskriften § 14.1, for å sikre at UDI og UNE gjør en grundig, helhetlig og individuell vurdering av barnets beste i hver enkelt sak, som synliggjøres i vedtak, slik Barnekonvensjonen krever:**

33 Frode Forfang, *UDI er opptatt av kvalitet, men feil kan skje*, innlegg i Aftenposten 15.1.20 (tilgjengelig fra: <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/kjGaba/udi-er-opptatt-av-kvalitet-men-feil-kan-skje-frode-forfang>).

34 <https://www.aftenposten.no/norge/i/xPdmOX/skulle-kastes-ut-av-norge-udi-mente-mahsa-kunne-ha-kontakt-med-datteren-6-mnd-via-internett>.

- Tilsvarende som i bestemmelsene for lengeværende barn³⁵ og enslige mindreårige³⁶, bør det i § 14.1 spesifiseres hvilke momenter UDI og UNE skal utrede og vektlegge i vurderingen.
- § 14.1 bør presisere at vedtak om utvisning skal være forsvarlig ut fra hensynet til barnets beste (tilsvarende som i bestemmelsene om lengeværende barn og enslige mindreårige).
- § 14.1 bør gjelde i alle saker som omfatter brudd på utlendingsloven der utlendingen har barn bosatt i Norge.

Vekting av barnets beste

I alle utvisningssaker som berører barn, skal hensynet til barnets beste veie tungt. Ifølge Høyesteretts dom i den såkalte Maria-saken, skal barnets interesser «danne utgangspunktet, løftes spesielt frem og stå i forgrunnen».³⁷ Ved avveiningen mot andre interesser skal hensynet til barnets beste ha stor vekt, og ikke bare være ett av flere momenter i en helhetsvurdering.³⁸

Erfaringen fra NOAS' rettshjelpsarbeid er imidlertid at det skal mye til for at barnets beste skal få forrang foran innvandringsregulerende hensyn. Selv i saker der fagpersoner som pedagoger og psykologspesialister klart uttaler at det vil få store negative konsekvenser for barnet hvis

35 Jf. utlendingsforskriften § 8-5.

36 Jf. utlendingsforskriften § 8-8.

37 HR 2015-206-A, avsnitt 65 (tilgjengelig fra: <https://www.nhri.no/wp-content/uploads/2018/02/HR-2015-206-A-Mariasaken.pdf>).

38 Se også rettspraksis fra FNs barnekomité: <https://juris.ohchr.org/en/search/results?Bodies=5&sortOrder=Date>.

forelderen utvises, er det sjeldent det får avgjørende betydning for utfallet av saken.

I Maria-dommen uttrykker Høyesterett klart betydningen av barns norske statsborgerskap i utvisningssaker:

(75) For mitt syn på saken er det helt sentralt at B er norsk statsborger. Jeg har allerede vært inne på at utlendingsloven § 69, Grunnloven § 106 andre ledd andre punktum og EMK protokoll 4 artikkel 3 ikke er til hinder for utvisning av A, selv om dette innebærer at B i realiteten tvinges til å forlate Norge. Bs norske statsborgerskap trumfer ikke alt. Men statsborgerskapet har likevel spesiell betydning ved forholdsmessighetsvurderingen: Barnekonvensjonen artikkel 7 anerkjenner alle barns rett til å ha et statsborgerskap. Og artikkel 8 gir alle barn rett til å ivareta sin identitet, herunder sin nasjonalitet. Bestemmelsene er uttrykk for det grunnsyn at statsborgerskapet er viktig, også for barn.

(76) Et norsk statsborgerskap er ikke bare en formalitet. Kommunalkomiteen fremhever i Innst. O nr. 86 (2004–2005) om statsborgerloven, punkt 2.2 at «norsk statsborgerskap har en viktig symbolsk betydning ved at det markerer en tilhørighet til det norske samfunnet og dets grunnleggende verdier». Komiteen viser også til at «statsborgerskapet gir viktige rettigheter og plikter som har betydning for innbyggernes deltakelse i det norske samfunnet». Statsborgerskap utgjør, etter mitt syn, et grunnleggende rettslig, sosialt og psykologisk bånd, som kan være av avgjørende betydning for et menneskes identitet og utvikling gjennom hele livet, fra fødsel til død.

(77) B er norsk statsborger. Hun har derfor rett til opphold og beskyttelse i Norge, til å ha sin barndom og ungdom her og til å få skolegang her. Som andre norske barn har hun rett til å utvikle sin norske identitet – språklig, kulturelt, sosialt og følelsesmessig. B har i det hele, som norsk statsborger, rett til å få nyte godt av å vokse opp og etter hvert virke i det

norske samfunnet, med alt hva det innebærer av muligheter og tilgang til sosialt sikkerhetsnett, velferds- og helsetilbud. Utvisningsvedtaket vil i realiteten avskjære B fra alt dette i minimum fem identitetsformende år, i praksis kanskje for alltid.

NOAS ser i rettshjelpsarbeidet svært urimelige vedtak overfor barn med norsk statsborgerskap. Et eksempel er en sak³⁹ der mor er utvist med fem års innreiseforbud, mens far og parets to barn er norske statsborgere. Grunnlaget for utvisningen var at mor ifølge UNE hadde gitt uriktige opplysninger i forbindelse med søknad om familiegjenforening. UNE mente at «det var mest sannsynlig at formålet med klagerens ekteskap var å etablere et oppholdsgrunnlag for henne i Norge». Ekteparet fikk to barn i etterkant av utvisningsvedtaket.

I saken er det flere uttalelser, fra barnevernet og helsepersonell, som dokumenterer at far ikke er i stand til å utøve den daglige omsorgen for barna alene. Han er blind, pleietrengende, har uføretrygd og bor i omsorgsbolig. Barneverntjenesten skriver at dersom mor reiser fra Norge, ser de det som nødvendig å ta del i den daglige omsorgen til barna.

UNE opprettholder vedtaket om innreiseforbud på fem år, og mener familien kan fortsette familielivet i Iran. Det mener NOAS er i strid med føringene fra den ovennevnte Maria-dommen om betydningen av norsk statsborgerskap.

I Maria-dommen mener Høyesterett at det er uaktuelt at mor reiser alene til hjemlandet og barnevernet overtar omsorgen for barnet:

(73) B er best tjent med å ha moren som sin viktigste omsorgsperson. Dette støttes ikke bare av den alminnelige presumsjonen for at barn

39 Saken er omtalt i NRK: <https://www.nrk.no/norge/over-2500-norske-barn-berort-av-utvisning-1.14741291>.

har det best når de kan vokse opp med sine foreldre. Det materialet som har vært lagt frem for Høyesterett, tilsier at mor og datter er sterkt forbundet, og at A ivaretar sine omsorgsforpliktelser overfor B på den beste måte, forholdene tatt i betraktning. For B finnes det ikke noen alternativ til morens omsorg. Utvisning av moren alene, kombinert med at barnevernet overtar omsorgen for B, legger jeg i det videre til grunn som uaktuelt.

I eksempelsaken nevnt over må barnevernet overta omsorgen for barna, dersom mor utvises. I denne saken burde barnets norske statsborgerskap, i kombinasjon med fars manglende omsorgsevne, i tråd med Maria-dommen tilsi at barnets beste hensynene veier tyngre enn innvandringsregulerende hensyn. NOAS har tatt saken videre i Domstolsprosjektet.

I flere rettsavgjørelser har lagmannsretten konkludert at utlendingsforvaltningens vedtak er ugyldige, og at utvisningen er et uforholdsmessig inngrep i barnets liv etter utlendingsloven § 70.⁴⁰ Forvaltningen har i flere utvisnings saker hvor barn blir berørt lagt seg på en så restriktiv linje innenfor rammen av lovverket, at retten har sett seg nødt til å korrigere. Domstolenes praksis er imidlertid ikke ensartet. I noen saker har domstolen ment at UNEs vedtak var gyldig, og at barnets rettigheter var ivaretatt.⁴¹

Når domstolenes praksis ikke er ensartet, og det i tillegg er grunn til å mene at forvaltningen ikke foretar avveininger og vektlegger hensynet til barnets beste i tråd med forpliktelsene i Barnekonvensjonen, er det behov for at Storting og regjering tydeliggjør hvordan forvaltningen skal gjøre barnets beste vurderinger. Tydeliggjøringen bør komme gjennom forskrifts endring, nærmere bestemt endring av utlendingsforskriften § 14.1 (se konkrete anbefalinger til forskrifts endring i rapportens forrige avsnitt).

40 Se for eksempel: LB-2015-154940; LB-2017-1673326; LB-2017-198603.

41 Se for eksempel: HR-2019-2286-A; LB-2018-99200; LB-2017-48169.

I mange av utvisningssakene vi ser i rettshjelpsarbeidet, er det kun oversittet utreisefrist som er grunnlaget for utvisningen. Det er også tilfellet i syv av de 10 vedtakene gjennomgått over. I disse sakene er det et særlig behov for vurdering av alternative reaksjonsformer til utvisning. Regjeringen bør raskt vurdere å innføre dette, i tråd med Stortingets vedtak fra mars 2018.⁴² I utlendingsloven § 108 finnes allerede bestemmelser for å straffe brudd på utlendingsloven. Ved å ta disse i bruk, i stedet for å utvise, vil man i større grad kunne ivareta barnets beste.

Anbefalinger:

- **Regjeringen må sikre at barnets interesser danner utgangspunktet, løftes spesielt frem og står i forgrunnen i forvaltningens utvisningsvurdering, i tråd med dom fra Høyesterett.⁴³ Det bør gjøres gjennom endringer i utlendingsforskriften (se konkrete endringsanbefalinger i forrige avsnitt.)**
- **Regjeringen bør raskt vurdere å innføre andre reaksjonsformer enn utvisning med innreiseforbud for brudd på utlendingslovens bestemmelser for utlendinger med barn i Norge, i tråd med Stortingets vedtak fra mars 2018.⁴⁴ Hovedregel for brudd på utlendingsloven bør være andre reaksjoner enn utvisning når utlendingen har barn bosatt i Norge.**

42 <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Vedtak/Vedtak/Sak/?p=69853>.

43 Jf. den såkalte «Maria-saken» (tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/pro/auth/login#document/HRSIV/avgjorelse/hr-2015-206-a?searchResultContext=2649&rowNumber=96&totalHits=207>).

44 <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Vedtak/Vedtak/Sak/?p=69853>.

Innreiseforbudets varighet

I tråd med utlendingsforskriften⁴⁵, settes ofte innreiseforbudet til to år i utvisningssaker som berører barn – av hensyn til barnet. Det gjelder også i sakene gjennomgått i denne rapporten.

Som sett i rapportens avsnitt om regelverket, er hovedregelen at det må ha gått to år fra innreiseforbudet begynte å løpe før det kan oppheves etter søknad. NOAS og Redd Barna mener det bør gjøres unntak fra denne hovedregelen i saker der den utviste har barn bosatt i Norge.

Anbefalinger:

- **Regjeringen bør endre utlendingsforskriften § 14-2, slik at innreiseforbudet som hovedregel settes til ett i stedet for to år «dersom utlendingen har barn i Norge som vedkommende i lengre tid har bodd fast sammen med eller har utøvd samvær med av et visst omfang, og utlendingen skal fortsette å bo sammen med eller videreføre samværet med barnet.»**
- **Regjeringen bør sørge for rask saksbehandling av søknader om opphevelse av innreiseforbudet.**
- **I saker der den utviste har barn i Norge, bør det gjøres unntak fra hovedregelen om at det må ha gått to år fra innreiseforbudet begynte å løpe før det kan oppheves.**

45 § 14-2, se avsnitt i rapporten om regelverket.

Reell varighet av familiesplittelsen

Selv om innreiseforbudet settes til to år, vil familiesplittelsen i realiteten vare mye lenger. Dersom familiegjenforening er den aktuelle måten for familien å bli samlet igjen, må den utviste personen først vente to år i hjemlandet før søknad om familiegjenforening kan fremmes. Deretter kommer forvaltningens saksbehandlingstid, som kan være opp mot to år.⁴⁶ Dersom familiemedlemmet i Norge det søkes gjenforening med (referansepersonen) ikke oppfyller inntektskravet, kan det bety ytterligere venting.

Det er heller ingen garanti for at søknaden om familiegjenforening på noe tidspunkt innvilges. Norge praktiserer svært strenge kriterier for familiegjenforening, og har blant de skandinaviske landene den mest krevende søknadsprosessen. Det høye inntektskravet og andre strenge kriterier kan føre til at søknad om familiegjenforening aldri innvilges, og familiesplittelsen blir varig.⁴⁷

Erfaringen fra NOAS' rettshjelpsarbeid, er at UDI og UNE ikke vurderer den reelle muligheten barna har til å bli gjenforent med mor eller far etter en utvisning. Det er heller ikke gjort i vedtakene gjennomgått i denne rapporten. UDI og UNE bør utrede og vurdere den faktiske muligheten familien har til å gjenforenes etter innreiseforbudet opphører. Det er vesentlig for vurderingen av barnets beste hvor lang atskillelsen fra mor eller far i realiteten blir, og det er en alvorlig mangel når dette ikke vurderes og vektlegges.

46 <https://www.udi.no/ord-og-begreper/guide-til-saksbehandlingstid-i-familieinnvandrings-saker/>.

47 NOAS, *Realizing Refugees' Right to Family Unity – The challenges to family reunification in Norway, Sweden and Denmark*, 2019 (tilgjengelig fra: https://www.noas.no/wp-content/uploads/2019/11/Realizing_Refugees_Right_to_Family_Unity.pdf).

Anbefaling:

- UDI og UNE bør i utvisningssaker som berører barn alltid utrede og vurdere den reelle muligheten barnet har til å bli gjenforent med mor eller far etter innreiseforbudet opphører, og vektlegge dette i vurderingen av hensynet til barnets beste.

Barn født etter UDIs vedtak

I mange av utvisningssakene NOAS ser, er utvisningsvedtaket fattet av UDI før barnet er født. UNE skriver i sitt notat om barnets beste i utvisningssaker at vedtak om utvisning normalt ikke omgjøres på grunn av «etterfølgende omstendigheter». Som et eksempel på etterfølgende omstendigheter nevner UNE at man har fått barn i etterkant av et utvisningsvedtak.⁴⁸ Det er et svært problematisk utgangspunkt, dersom hensynet til barnets beste jf. Barnekonvensjonen og Grunnloven skal ivaretas.

I rettshjelpsarbeidet har vi sett saker der UNE opprettholder utvisning med innreiseforbud på fem år. I en av sakene⁴⁹ skriver UNE følgende:

48 Utlendingsnemnda, *Barnets beste i utvisningssaker – Praksisnotat 21.10.2019* (tilgjengelig fra: <https://www.une.no/kildesamling/praksisnotater/barnets-beste-i-saker-om-utvisning-for-brudd-pa-utlendingsloven/>).

49 Denne saken er ikke med i foregående saksgjennomgang. Saksgjennomgangen gjelder UDIs vedtak, og i saken relevant for dette avsnittet har UDI ikke vurdert barnets beste siden barnet ikke var født på tidspunktet for UDIs vedtak.

Det må etter UNEs mening foreligge tungtveiende grunner som taler for omgjøring av egne gyldige og endelige vedtak, og utlendingsforvaltningen ikke har risikoen for den senere utviklingen som skjer i den konkrete saken.

Lovens system tilsier i tillegg at nye forhold som hovedregel skal vurderes i forbindelse med en eventuell søknad om opphevelse av innreiseforbudet i medhold av utlendingsloven § 71 annet ledd. En søknad om opphevelse av innreiseforbudet må fremmes fra en norsk utenriksstasjon.

Som beskrevet i denne rapporten under avsnittet om regelverket, sier § 14-2 i utlendingsforskriften at innreiseforbudet som hovedregel ikke skal gjøres varig «dersom utlendingen har barn i Norge som vedkommende i lengre tid har bodd fast sammen med eller har utøvd samvær med av et visst omfang, og utlendingen skal fortsette å bo sammen med eller videreføre samværet med barnet». Er disse vilkårene oppfylt, skal innreiseforbudet som hovedregel ikke settes til mer enn to år.

Det fremstår som en urimelig forskjellsbehandling dersom barn, kun fordi de ble født etter UDI fattet sitt vedtak, som hovedregel ikke gis denne fordelaktige behandlingen og i større grad rammes av lengre innreiseforbud. Det er også svært uheldig for barnets rettssikkerhet dersom det er født etter det lave antall timer fritt rettsråd er oppbrukt. Barnet bør da anses som eget rettssubjekt og gis gratis retts hjelp.

Når barn er født i etterkant av et utvisningsvedtak, bør utvisningssaken behandles på nytt i to instanser. Det vil si at både UDI og UNE behandler saken på nytt, for å sikre at forholdsmessighetsvurderingen, jf. utlendingsloven § 70⁵⁰, gjøres på en rettssikker måte og at hensynet til

⁵⁰ Se eget avsnitt i rapporten om regelverket.

barnets beste ivaretas. Ny to-instans behandling bør også gjøres i tilfeller der et barn, født før utvisningsvedtaket, får innvilget oppholdstillatelse i Norge etter vedtak om utvisning av en av foreldrene. Oppholdstillatelse i Norge vil være et nytt moment i forholdsmessighets-vurderingen som bør vurderes i to instanser.

Anbefalinger:

- **UDI/UNE må alltid vurdere hensynet til barnets beste i saker der barn er født etter et utvisningsvedtak – før det kreves at den utviste reiser til hjemlandet og søker om oppheving av innreiseforbudet der.⁵¹**
- **Når barn er født eller får oppholdstillatelse i etterkant av et utvisningsvedtak, bør utvisningssaken behandles på nytt i to instanser (av både UDI og UNE).**
- **Regjeringen må sikre rettshjelp til barn som berøres av utvisning av foreldre/foresatte også når barnet er født etter vedtak fattet av UDI og UNE.**

⁵¹ Praksis er ikke slik i dag, jf. UNEs praksisnotat: <https://www.une.no/kildesamling/praksisnotater/barnets-beste-i-saker-om-utvisning-for-brudd-pa-utlendningsloven/>.

VEDLEGG

VEDLEGG 1: Eksempel på forhåndsvarsel om utvisning

POLITIET

Deres ref:

12.06.2019

Etternavn fornavn:

Født dato:

Statsborgerskap:

Sakstype:

Politidistrikt adresse:

FORHÅNDSVARSEL OM UTVISNING

I henhold til forvaltningsloven § 16 varsles du om at utlendingsmyndighetene forbereder sak om utvisning, jf. utlendingsloven § 66 første ledd bokstav a og § 66 andre ledd bokstav a.

Etter utlendingsloven § 66 første ledd bokstav a kan en utlending utvises når utlendingen grovt eller gjentatte ganger har overtrådt en eller flere bestemmelser i loven her, forsettlig eller grovt uaktsomt har gitt vesentlig uriktige eller åpenbart villedende opplysninger i en sak etter loven, eller unndrar seg gjennomføring av vedtak som innebærer at vedkommende skal forlate riket. Etter utlendingsloven § 66 andre ledd bokstav a skal en utlending uten oppholdstillatelse utvises når utlendingen ikke har overholdt plikten til å forlate riket innen utreisefristen gitt i medhold av § 90 sjette ledd.

Vi viser til UNES vedtak av 03.02.2016 hvor du fikk en utreisefrist på 90 dager. Du har med dette oversittet denne utreisefristen og har med dette oppholdt deg ulovlig i Norge siden 03.05.2016.

Du har med dette overtrådt utlendingslovens § 55 annet ledd.

Enhver gyldig tillatelse til opphold i riket opphører å gjelde når et vedtak om utvisning er endelig, jf. utlendingsloven § 71 første ledd.

Utvisning er til hinder for senere innreise i riket, jf. utlendingsloven § 71 annet ledd.

Dersom du utvises, vil det være aktuelt å melde deg inn i Schengen Informasjonssystem (SIS) i henhold til SIS-loven § 7 nr. 2, jf. Schengen-konvensjonens art. 96. Dette vil innebære at innreiseforbudet vil gjelde for hele Schengen-området.

Saker om utvisning forberedes av politiet, jf. utlendingsloven § 72. Saken vil deretter bli oversendt Utlendingsdirektoratet for avgjørelse.

Aktuelle nettsider:

www.politi.no
www.ufl.no

www.unes.no
www.eurimmigrants.no

Du har rett til å uttale deg i saken, jf. utlendingsloven § 81.

En eventuell uttalelse må være mottatt hos politiet innen 2 - to - uker etter at du mottok dette brevet.

Det gjøres oppmerksom på at du i forbindelse med saken har rett til å la deg bistå av fullmektig, jf. forvaltningsloven § 12. Videre har du rett til å sette deg i kontakt med ditt lands representasjon, en representant for FN's høykommissær for flyktninger og en norsk flyktningorganisasjon, jf. utlendingsloven § 82.

I sak om utvisning i henhold til utlendingsloven § 66 bokstav a har utlendingen rett til fritt rettsråd.

I sak om utvisning i henhold til utlendingsloven § 66 bokstav b og c, § 67 første ledd bokstav a, b og c, § 68 første ledd bokstav a og b og § 122 første ledd har utlendingen ikke rett til fritt rettsråd, men har mulighet til å søke om dette etter lov av 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp, jf. utlendingsloven § 92 første ledd.

Dersom du har barn i riket følger det av utlendingsforskriften § 17-3 at barn som er fylt 7 år, og yngre barn som er i stand til å skaffe seg egne synspunkter, skal informeres og gis anledning til å bli hørt før det treffes avgjørelse i saker som vedrører dem etter utlendingsloven.

Det er opp til barnets foreldre/den foresatte å informere barnet om dets rett til å bli hørt, og hvordan barnet skal involveres. Siden en konsekvens av et utvisningsvedtak kan være at barnet blir skilt fra forelderen/ den foresatte eller at barnet må forlate Norge sammen med forelderen/den foresatte er det viktig at barnet gis anledning til å uttale seg. Det presiseres imidlertid at selv om utvisning som regel ikke kan anses å være til barnets beste, så vil hensynet til barnet ikke alltid være til hinder for utvisning.

I de tilfellene det er ytet fri saksførsel eller fritt rettsråd uten behovsprøving, kan det offentliges utgifter i forbindelse med rettshjelpen kreves helt eller delvis erstattet dersom utlendingen har økonomisk evne til det, jf. utlendingsloven § 92 sjette ledd, jf. utlendingsforskriften § 17-19.

Du er med dette underrettet om at du har en utvisningssak til behandling i UDI. Du har da en plikt til å sørge for at politiet alltid har en oppdatert adresse til deg, jf. utlendingsloven § 19. Dersom du reiser fra Norge før saken er ferdigbehandlet, må du være oppmerksom på følgende: Du plikter å kontakte nærmeste norske utenriksstasjon for å forsikre deg om at du ikke er ilagt et innreiseforbud, før du reiser til Norge og/eller Schengen igjen. Dersom utlendingsforvaltningen ikke kjenner din adresse, kan du ikke underrettes om vedtaket, men vedtaket vil allikevel være gjeldende. Vi gjør særskilt oppmerksom på at brudd på innreiseforbudet er en straffbar handling.

Oslo politidistrikt

Dokumentet er godkjent elektronisk. Du kan på forespørsel få en underskrevet versjon av dette dokumentet.

VEDLEGG 2: UDIs vurderinger av barnets beste i gjennomgåtte vedtak

SAK 1:

Etter utlendingsforskriften § 14-1 skal en utlending som har hatt ulovlig opphold eller arbeidet ulovlig i riket i mindre enn 2 år, som hovedregel ikke utvises på dette grunnlaget når vedkommende har barn i Norge som han eller hun har bodd fast sammen med eller har utøvd samvær av et visst omfang med, skal bo fast sammen med og fyller vilkårene for familieinnvandring med norsk barn, jf. lovens § 44, eller vilkårene for rett til oppholdstillatelse som ektefelle eller samboer med barnets andre forelder, jf. lovens § 40 og 41.

Utlendingens ulovlige opphold i Norge i denne saken er mer enn 2 år og hun har et barn som har en midlertidig oppholdstillatelse i Norge. Hvorvidt hun utøver samvær eller har planer om å bo sammen med barnet i fremtiden, foreligger det ingen informasjon om eller dokumentasjon på. Det synes klart at vilkårene i en søknad per dags dato etter lovens § 44 ikke vil være oppfylt, samt at det er usikkerhet knyttet til en eventuell ny søknad etter lovens § 40 og 41.

Forskriftens § 14-1 kommer derfor ikke til anvendelse her.

Det er ikke anført omstendigheter som tilsier at barnets far ikke kan gi barnet tilstrekkelig omsorg. Det anses heller ikke å være noe til hinder for at utlendingen tar med seg barnet til hjemlandet, da barnet og eventuelt utlendingen selv, vil kunne få ny midlertidig oppholdstillatelse i familieinnvandring med far senere.

UDI mener på denne bakgrunn at et vedtak om utvisning ikke vil være et uforholdsmessig tiltak overfor utlendingen selv og hennes familie, forholdets alvor tatt i betraktning.

Etter en helhetsvurdering og til tross for langvarig ulovlig opphold i Norge og med dette grovt brudd på utlendingsloven, settes likevel innreiseforbudet til 2 år, av hensyn til barnet.

SAK 2:

Dersom du har barn i Norge, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn, jf. utlendingsloven § 70 annet punktum, barnekonvensjonen artikkel 3 og EMK artikkel 8.

Du har oppgitt å ha ett barn i Norge:

DUF xxx xxxxx xx – [navn] – [f.dato] – etiopisk borger

Barnet har midlertidig oppholdstillatelse i Norge, som gjelder fra 11.12.2017 – 11.12.2020. Det er registrert i Det sentrale folkeregisteret (DSF) at du og barnets mor har felles foreldreansvar for barnet, og dere er alle registrert på samme adresse.

Verken konvensjonene eller utlendingsloven er til hinder for at det kan treffes vedtak om utvisning selv om barn blir berørt, jf. EMK artikkel 8 annet ledd, barnekonvensjonen artikkel 9 og utlendingsloven § 70. Dette innebærer at også andre hensyn enn barnets beste kan tillegges vekt. Avgjørelsen beror på en konkret helhetsvurdering.

Videre følger det av barnekonvensjonen artikkel 12 og utlendingsforskriften § 17-3 at et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, og barn som er fylt 7 år, har rett til fritt å gi uttrykk for synspunkter i saker som berører det. Barnets meninger skal tillegges behørig vekt i samsvar med barnets alder og modenhet. Synspunktene kan formidles enten skriftlig eller muntlig, direkte eller via foreldre eller annen person i barnets sted.

Barnet er ikke gitt anledning til å bli hørt. UDI legger til grunn at barnet er for lite til at det er i stand til å danne seg egne synspunkter i saken i lovens forstand.

UDI legger til grunn at hensynet til barnets beste tilsier at du ikke bør utvises. Ettersom hensynet til barnet skal være et grunnleggende hensyn i alle saker

som angår barn, har dette hensynet betydelig vekt i vurderingen. Hensynet til barnets beste må likevel vurderes opp mot de lovbrudd som du har begått.

Vi legger til grunn at barnet blir i Norge sammen med sin mor. Utvisning vil dermed medføre en familiesplittelse mellom deg og barnet. Dette vil imidlertid være en forventet normalbelastning for barn i de fleste tilfeller der mor eller far utvises. Det er ingen opplysninger i saken som tilsier at barnet ikke vil ha en tilfredsstillende omsorgssituasjon sammen med sin mor i Norge. Det foreligger ikke øvrige opplysninger som tilsier at barnet har helseproblemer eller er spesielt sårbar. Vi legger til grunn at du kan opprettholde kontakt med barnet gjennom telefon, internett og feriebesøk i tredjeland i tiden innreiseforbudet er gjeldende.

UDI mener på denne bakgrunn at et vedtak om utvisning ikke er et uforholdsmessig tiltak overfor ditt barn, forholdets alvor tatt i betraktning. Vi viser til at innreiseforbudet er satt ned av hensyn til barnet, jf. utlendingsforskriften § 14-2 tredje ledd.

SAK 3:

Dersom du har barn i Norge, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn, jf. utlendingsloven § 70 annet punktum, barnekonvensjonen artikkel 3 og EMK artikkel 8.

Verken konvensjonene eller utlendingsloven er til hinder for at det kan treffes vedtak om utvisning selv om barn blir berørt, jf. EMK artikkel 8 annet ledd, barnekonvensjonen artikkel 9 og utlendingsloven § 70. Dette innebærer at også andre hensyn enn barnets beste kan tillegges vekt. Avgjørelsen beror på en konkret helhetsvurdering.

Videre følger det av barnekonvensjonen artikkel 12 og utlendingsforskriften § 17-3 at et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, og barn som er fylt 7 år, har rett til fritt å gi uttrykk for synspunkter i saker som berører det. Barnets meninger skal tillegges behørig vekt i samsvar med barnets alder og modenhet. Synspunktene kan formidles enten skriftlig eller muntlig, direkte eller via foreldre eller annen person i barnets sted.

Barnet er gitt anledning til å bli hørt. Vi viser til at barna som er over 7 år har blitt hørt gjennom advokatfullmektig [*navn*].

I Rt. 2005 s. 229 blir det uttalt at «det normale er at en utvisning vil gripe inn i et etablert familieliv på en belastende måte så vel økonomisk, som følelsesmessig og sosialt, og lett medføre psykiske problemer. Det gjelder ikke minst når en familie skilles som følge av utvisningen. Slike belastninger vil ikke i seg selv være tilstrekkelig til å si at en utvisning er et uforholdsmessig tiltak».

I retts- og forvaltningspraksis, blant annet RT 2010 s. 1430, er det videre lagt til grunn at ved alvorlige lovbrudd vil et utvisningsvedtak kun være uforholdsmessig dersom barna blir utsatt for «uvanlige store belastninger».

I denne saken foreligger det svært grove overtredelser av utlendingsloven, og det er ingen opplysninger som tilsier at utvisning vil medføre uvanlige store belastninger for barna ut over den forventede belastning en splittelse

av familien vil medføre. Barna har opphold i Norge. Tre av barna har norsk statsborgerskap, mens det er et barn som har permanent oppholdstillatelse. Vi legger til grunn at barnas omsorgsbehov vil bli ivaretatt av deres far som også er norsk statsborger. Videre vil barna kunne opprettholde kontakt med deg gjennom elektronisk kommunikasjon, og telefon, i tiden innreiseforbudet er gjeldende.

Vi har sett hen til det som fremgår om familiesituasjonen i brevet fra advokatfullmektig [navn]. UDI mener imidlertid at omsorgs-situasjonen der kun far er i Norge, ikke vil være urimelig belastende for barna selv om det innebærer at far må jobbe mindre. At en forelder må være omsorgsperson alene kan være utfordrende, men det er ikke en uvanlig situasjon for mange familier. Tre av barna er dessuten i skolealder, og det må kunne legges til grunn at familien får den støtte de trenger fra det norske velferdssamfunnet. At far blir alene med barna vil etter dette ikke medføre at vedtaket om utvisning er uforholdsmessig overfor dem.

For øvrig viser vi til vår forholdsmessighetsvurdering og vurdering av barnas beste i vårt vedtak av i dag om tilbakekall av dine midlertidige og permanente oppholdstillatelser av i dag.

UDI bemerker videre at det grove bruddet på utlendingsloven som det er tale om i dette tilfellet, etter fast praksis tilsier et varig innreiseforbud. Vi har imidlertid satt ned innreiseforbudet til 2 år av hensynet til barna.

UDI mener på denne bakgrunn at et vedtak om utvisning ikke er et uforholdsmessig tiltak overfor dine barn, forholdets alvor tatt i betraktning.

SAK 4:

Dersom du har barn i Norge, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn, jf. utlendingsloven § 70 annet punktum, barnekonvensjonen artikkel 3 og EMK artikkel 8.

Verken konvensjonene eller utlendingsloven er til hinder for at det kan treffes vedtak om utvisning selv om barn blir berørt, jf. EMK artikkel 8 annet ledd, barnekonvensjonen artikkel 9 og utlendingsloven § 70. Dette innebærer at også andre hensyn enn barnets beste kan tillegges vekt. Avgjørelsen beror på en konkret helhetsvurdering.

Videre følger det av barnekonvensjonen artikkel 12 og utlendingsforskriften § 17-3 at et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, og barn som er fylt 7 år, har rett til fritt å gi uttrykk for synspunkter i saker som berører det. Barnets meninger skal tillegges behørig vekt i samsvar med barnets alder og modenhet. Synspunktene kan formidles enten skriftlig eller muntlig, direkte eller via foreldre eller annen person i barnets sted.

Barna er ikke gitt anledning til å bli hørt. UDI legger til grunn at de er for små til at de er i stand til å danne seg egne synspunkter i saken i lovens forstand. Vi viser imidlertid til at barnas synspunkter er ivarettatt ved anførsler og opplysninger fremsatt i tilsvaer.

Du har to barn som bor i Norge (født xx.xx.2015 og xx.xx.2017). Det eldste barnet har en oppholdstillatelse i familiegjeforening med sin far, etter bestemmelsene i utlendingslovens § 42 andre ledd, som er gyldig frem til 08.07.2019. Det foreligger en søknad for det yngste av barna. I følge våre opplysninger bor barna sammen med deg og din samboer.

Barnets beste er et grunnleggende hensyn i saker som berører barn, jf. utlendingsloven § 70 første ledd og barnekonvensjonen artikkel 3. Verken loven eller konvensjonen er til hinder for at det treffes vedtak om utvisning. Barnekonvensjonen artikkel 9 nr. 4 forutsetter at statene kan treffe vedtak om utvisning selv om det skulle innebære at et barn blir atskilt fra sin mor eller far. Dersom hensynet til barnets beste taler mot utvisning, må dette veies mot forholdets alvor og andre hensyn som taler for utvisning.

I utgangspunktet kan en utlending bli utvist selv om det kan innebære at familien blir splittet. Høyesterett har i Rt. 2005 s. 229 avsnitt 52 uttalt: «Det normale er at en utvisning vil gripe inn i et etablert familieliv på en belastende måte så vel økonomisk som følelsesmessig og sosialt, og lett medføre psykiske problemer. Det gjelder ikke minst når en familie skilles som følge av utvisningen. Slike belastninger vil ikke i seg selv være tilstrekkelig til å si at en utvisning er et uforholdsmessig tiltak.»

Myndighetene kan altså treffe vedtak om utvisning selv om det skulle innebære at barnet blir atskilt fra en av sine foreldre. Dette er klart forutsatt i barnekonvensjonen.

Høyesterett uttaler i Rt. 2000 s 591 at et utvisningsvedtak vil være et belastende inngrep i familielivet, men at det må uvanlige store belastninger til for at utvisning skal fremstå som uforholdsmessig. Videre uttaler Høyesterett i Rt. 2011 s. 948 at det ved mindre alvorlige overtredelser av utlendingsloven, som i mindre grad rammer de kontrollhensyn loven skal ivareta, ikke nødvendigvis er et vilkår at barna utsettes for uvanlig store belastninger før et vedtak om utvisning er uforholdsmessig.

Høyesterettspraksis viser at i saker som gjelder meget alvorlige overtredelser av utlendingsloven eller alvorlig kriminalitet, vil hensynet til «barnets beste» bare være avgjørende når barn blir utsatt for uvanlig store belastninger.

I tilsvaret av 24.05.2016 anføres det at du har vært utsatt for grov vold i ditt hjemland, og flere av dine familiemedlemmer er drept eller forsvunnet. Du har således ikke anledning til å reise til Somalia med din datter [navn]. Du frykter videre at din datter vil bli tvunget til å gjennomføre omskjæring dersom du blir tvunget til å returnere til Somalia med datteren.

UDI har forståelse for at små barn har sin primære tilknytning til sine foreldre. Vi anerkjenner at det som utgangspunkt vil være til barnas beste å ha jevnlig samvær med både mor og far, og at utvisning av deg for en periode vil gi barna svært begrenset mulighet til å ha kontakt med sin mor. UDI antar at barna på grunn av sin unge alder vil kunne ha vanskeligheter med å forstå hvorfor deres mor ikke lenger er der i det daglige. Men slike hensyn kan ikke få avgjørende betydning sett hen til forholdets alvor.

Vi bemerker at det ikke foreligger opplysninger i saken som tilsier at barna vil lide mer belastninger ved en utvisning av deres mor, enn tilfellet er for andre barn i tilsvarende saker. Vi har sett hen til at barna vil kunne ha stabile rammer rundt seg i Norge hvis du blir utvist. Barna har bodd sammen med sin far hele livet og vi har ingen opplysninger som tilsier at han ikke er en god omsorgsperson. Vi legger derfor til grunn at barna vil kunne bo i Norge og motta tilfredsstillende omsorg i den perioden deres mor er utvist fra Norge. Vi mener også at du og barnas far har et ansvar for å sørge for at deres døtre ikke blir omskåret, og at dette tilsier at du ikke tar dem med til ditt hjemland.

Vi viser i den forbindelse også til vurdering foretatt om vern mot retur nedenfor. UDI mener på denne bakgrunn at et vedtak om utvisning ikke er et uforholdsmessig tiltak overfor dine barn, forholdets alvor tatt i betraktning.

SAK 5:

Dersom du har barn i Norge, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn, jf. utlendingsloven § 70 annet punktum, barnekonvensjonen artikkel 3 og EMK artikkel 8.

Du har oppgitt å ha to barn i Norge:

[navn] – f. xx.xx.2011 – borger av Norge

[navn] – f. xx.xx.2013 – borger av Norge

Det eldste barnet, [navn], står registrert i Det sentrale folkeregisteret (DSF) uten far, og det er registrert at mor alene har foreldreansvaret. Det yngste barnet, [navn], står registrert med deg som far, og at du og moren har felles foreldreansvar. Du har også oppgitt at du bor på samme adresse som din yngste sønn og hans mor. Videre har du sendt inn en samværsavtale der det fremgår at du har samvær med din yngste sønn. Vi har ikke fått opplysninger om at du noen gang har bodd med din eldste sønn eller at du har samvær med han.

Verken konvensjonene eller utlendingsloven er til hinder for at det kan treffes vedtak om utvisning selv om barn blir berørt, jf. EMK artikkel 8 annet ledd, barnekonvensjonen artikkel 9 og utlendingsloven § 70. Dette innebærer at også andre hensyn enn barnets beste kan tillegges vekt. Avgjørelsen beror på en konkret helhetsvurdering.

Videre følger det av barnekonvensjonen artikkel 12 og utlendingsforskriften § 17-3 at et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, og barn som er fylt 7 år, har rett til fritt å gi uttrykk for synspunkter i saker som berører det. Barnets meninger skal tillegges behørig vekt i samsvar med barnets alder og modenhet. Synspunktene kan formidles enten skriftlig eller muntlig, direkte eller via foreldre eller annen person i barnets sted.

Barna er gitt anledning til å bli hørt. Vi viser til forhåndsvarsel om utvisning, der det opplyses om denne muligheten. Vi legger imidlertid til grunn at barna

er for små til at de er i stand til å danne seg synspunkter i saken i lovens forstand.

UDI legger til grunn at hensynet til barnets beste tilsier at du ikke bør utvises. Ettersom hensynet til barnet skal være et grunnleggende hensyn i alle saker som angår barn, har dette hensynet betydelig vekt i vurderingen. Hensynet til barnets beste må likevel vurderes opp mot de lovbrudd som du har begått.

Vi legger til grunn at barna blir i Norge sammen med sine respektive mødre, og at utvisning vil medføre en familiesplittelse mellom deg og barna. Dette vil imidlertid være en forventet normalbelastning for barn i de fleste tilfeller der mor eller far utvises. Det er ingen opplysninger i saken som tilsier at barna ikke vil ha en tilfredsstillende omsorgssituasjon sammen med sin mor i Norge. Vi merker oss at moren til [navn] jobber som sykepleier og jobber i turnus, og at det vil medføre problemer for henne at du ikke kan passe [navn] når hun jobber. Det finnes imidlertid støtteordninger for aleneforsørgere i Norge, og dette får ikke avgjørende betydning for utfallet i saken. Det foreligger ingen opplysninger i saken som tilsier at det ikke er mulig for moren til [navn] å tilpasse sin arbeidssituasjon til de endringene som oppstår som følge av at du må forlate Norge. Det foreligger heller ikke noe øvrig informasjon eller opplysninger som tilsier at barna har helseproblemer eller er spesielt sårbare. Vi legger til grunn at du kan opprettholde kontakt med barna gjennom brev, telefon, internett og besøk til Cuba eller tredjeland i tiden innreiseforbudet er gjeldende.

UDI mener på denne bakgrunn at et vedtak om utvisning ikke er et uforholdsmessig tiltak overfor dine barn, forholdets alvor tatt i betraktning. Vi viser til at innreiseforbudet er satt ned av hensyn til barna, jf. utlendingsforskriften § 14-2 tredje ledd.

SAK 6:

Da det i klagen fremkommer nye opplysninger som må få avgjørende betydning for forholdsmessighetsvurderingen, vurderer vi av eget tiltak omgjøring av vårt vedtak av 18.01.2013, jf. forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav a.

Vi viser til opplysninger om at utlendingen har fått to barn som har norsk statsborgerskap. Barna er født henholdsvis xx.xx.2012 og xx.xx.2013. Utlendingen er registrert på samme adresse som barna og barnas far. Det er videre registrert felles foreldreansvar for barna.

Når utlendingen har barn i Norge, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn, jf. utlendingsloven § 70 første ledd. Det følger også av FNs konvensjon om barns rettigheter (barnekonvensjonen) artikkel 3 og EMK artikkel 8.

UDI mener at barna er for små til at de er i stand til å danne seg egne synspunkter i saken i lovens forstand. UDI legger imidlertid til grunn at barna er gitt anledning til å bli hørt via utlendingens advokat, jf. klage av 03.11.2015. UDI har ved vurderingen videre lagt til grunn at det vil være til barnas beste å vokse opp med familien som en samlet enhet, og at det er barnas ønske at mor får bli i Norge.

UDI mener at et vedtak om utvisning med innreiseforbud på fem år vil være et uforholdsmessig tiltak overfor utlendingens barn, forholdets alvor tatt i betraktning. Vi viser til at barna er norske statsborgere, og at de har bodd sammen med begge foreldrene siden fødselen.

Vi mener imidlertid at et vedtak om utvisning med innreiseforbud på to år ikke er uforholdsmessig overfor utlendingens barn, forholdets alvor tatt i betraktning.

Når det gjelder forholdets alvor, viser vi til at utlendingen nå har oppholdt seg ulovlig i Norge siden utreisefristen satt til 23.09.2011 i saken om beskyttelse. Det vil si at det ulovlige oppholdet er på over 4 år og 4 måneder. Utlendingen har ikke hatt noe oppholdsgrunnlag i Norge, og skulle uavhengig av om det ble fattet utvisningsvedtak eller ikke ha forlatt Norge.

Når det gjelder hensynet til barna, viser vi til at det ikke foreligger opplysninger om at en utvisning av mor vil medføre en større belastning for dem enn det som er tilfelle for barn i lignende saker. Vi legger til grunn at barnas omsorg vil bli ivaretatt av far ved en utvisning av mor. Vi viser videre til at kontakt mellom mor og barn kan opprettholdes ved besøk i Kurdistan-regionen (KRI) i Irak og via sosiale medier. I den forbindelse har vi merket oss at far har vært tilbake i Kurdistan-regionen på besøk.

Ved vurderingen av om utvisning er et uforholdsmessig tiltak har vi også vektlagt at utlendingen ikke har noe oppholdsgrunnlag, og at det derfor ikke er utvisningsvedtaket i seg selv som medfører familiesplittelse.

UDI omgjør derfor delvis sitt tidligere vedtak. Vi opprettholder vedtaket om utvisning, men setter innreiseforbudet ned fra fem år til to år.

SAK 7:

Dersom du har barn i Norge, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn, jf. utlendingsloven § 70 annet punktum, barnekonvensjonen artikkel 3 og EMK artikkel 8.

Verken konvensjonene eller utlendingsloven er til hinder for at det kan treffes vedtak om utvisning selv om barn blir berørt, jf. EMK artikkel 8 annet ledd, barnekonvensjonen artikkel 9 og utlendingsloven § 70. Dette innebærer at også andre hensyn enn barnets beste kan tillegges vekt. Avgjørelsen beror på en konkret helhetsvurdering.

Videre følger det av barnekonvensjonen artikkel 12 og utlendingsforskriften § 17-3 at et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, og barn som er fylt 7 år, har rett til fritt å gi uttrykk for synspunkter i saker som berører det. Barnets meninger skal tillegges behørig vekt i samsvar med barnets alder og modenhet. Synspunktene kan formidles enten skriftlig eller muntlig, direkte eller via foreldre eller annen person i barnets sted.

UDI mener at barnet er for lite til å danne seg egne synspunkter om saken etter lovens forstand. Vi legger imidlertid til grunn at barnet er hørt gjennom utlendingens advokat. Vi legger til grunn i vurderingen at det vil være barnets ønske at utlendingen skal gis adgang til fortsatt opphold i Norge.

Utlendingen har en sønn som er født xx.xx.2014 med permanent oppholdstillatelse. Barnet har bodd fast sammen med sin mor i Norge hele sin levetid. Vi noterer oss at kun mor står oppført med foreldreansvar for utlendingens sønn i det sentrale Folkeregisteret. Vi har imidlertid lagt til grunn at utlendingen har hatt samvær med sønnen av et visst omfang. Vi viser til at utlendingen mellom februar og august 2014 bodde på [navn på asylmottak], og siden august 2014 har bodd på [navn på asylmottak], begge i nærheten av [stedsnavn] der hans kjæreste og sønn bor. Han har imidlertid ikke hatt fast bostedsadresse sammen med familien. Vi har notert oss opplysningene i brev av 07.03.2017 fra advokat [navn], om at utlendingen bor sammen med kjæresten og sønnen hver helg og er på besøk av og til på kvelden. Vi viser til at mor i all hovedsak har aleneomsorgen for barnet all den tid utlendingen ikke bor fast sammen med henne og sønnen.

Sett hen til barnets lave alder, mener UDI videre som et utgangspunkt at barna har behov for fysisk tilstedeværelse av begge foreldrene. I rettspraksis er det imidlertid lagt til grunn at et utvisningsvedtak vil kunne medføre belastninger for den utviste sine barn, uten at det gjør vedtaket uforholdsmessig, jf. uttalelser i Rt. 2009 s. 534 avsnitt 72 til 74. For at utvisning skal anses uforholdsmessig kreves det uvanlige store belastninger.

UDI mener belastningen for barnet som følge av utvisning i denne saken, ikke vil være så stor at det gjør utvisning uforholdsmessig.

Vi viser til at det er opp til foreldrene å vurdere hvor familien skal bo. Barnet er i en alder der primærtilknytningen er til foreldrene, uavhengig av oppholdssted. Vi har imidlertid sett hen til at utlendingens kjæreste og barn har permanent oppholdstillatelse i Norge, og det er dermed nærliggende å legge til grunn at det blir tale om familiesplittelse i nærværende sak. UDI legger til grunn at utlendingens sønn vil ha en god omsorgssituasjon i Norge. Vi har sett hen til brev og legerklæringer vedrørende kjærestens og sønnens helse innsendt i forbindelse med klage på vedtak om formelt avslag på søknad om familieinnvandring. Vi mener at det ikke foreligger informasjon som tilsier at mor ikke er en egnet omsorgsperson for sønnen. UDI legger til grunn at barnets mor vil få den støtte og oppfølging hun har rett på gjennom det offentlige støtteapparatet i Norge. Det foreligger ingen dokumentasjon i saken som tilsier at mors helseplager gjør at hun ikke er i stand til å ivareta omsorgen for parets felles barn på en tilfredsstillende måte så lenge innreiseforbudet vil vare. Vi mener på bakgrunn av dette at belastningen for barnet ikke vil være større enn det som er tilfellet i andre utvisningssaker som berører barn.

UDI har imidlertid sett hen til utlendingens familietilknytning ved fastsettelsen av innreiseforbudets lengde, og begrenset dette til 2 år til tross for grov overtredelse av utlendingsloven som i utgangspunktet kvalifiserer for 5 års innreiseforbud.

UDI mener på denne bakgrunn at et vedtak om utvisning ikke er et uforholdsmessig tiltak overfor utlendingens barn, forholdets alvor tatt i betraktning.

SAK 8:

Dersom utlendingen har barn i Norge, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn, jf. utlendingsloven § 70 annet punktum, barnekonvensjonen artikkel 3 og EMK artikkel 8.

Verken konvensjonene eller utlendingsloven er til hinder for at det kan treffes vedtak om utvisning selv om barn blir berørt, jf. EMK artikkel 8 annet ledd, barnekonvensjonen artikkel 9 og utlendingsloven § 70. Dette innebærer at også andre hensyn enn barnets beste kan tillegges vekt. Avgjørelsen beror på en konkret helhetsvurdering.

Videre følger det av barnekonvensjonen artikkel 12 og utlendingsforskriften § 17-3 at et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, og barn som er fylt 7 år, har rett til fritt å gi uttrykk for synspunkter i saker som berører det. Barnets meninger skal tillegges behørig vekt i samsvar med barnets alder og modenhet. Synspunktene kan formidles enten skriftlig eller muntlig, direkte eller via foreldre eller annen person i barnets sted.

Barna er gitt anledning til å bli hørt, til tross for at de er for unge til at de er i stand til å danne seg egne synspunkter i saken i lovens forstand. Vi har merket oss opplysningene i tilsvaret av 08.02. 2013 fra advokat [navn], særlig hva gjelder barnas tilknytning til far. Vi legger videre til grunn at det er barnas ønske at deres far skal kunne oppholde seg i Norge.

Det fremgår av så vel lovens forarbeider som rettspraksis at det, innenfor rammen av folkerettslige forpliktelser, kan fattes vedtak om utvisning selv om det kan innebære en familiesplittelse, jf. bl.a. NOU 2004:20 s. 315.

I Rt. 2005 s. 229 har Høyesterett uttalt følgende i avsnitt 52: «Det normale er at en utvisning vil gripe inn i et etablert familieliv på en belastende måte så vel økonomisk, som følelsesmessig og sosialt, og lett medføre psykiske problemer. Det gjelder ikke minst når en familie skilles som følge av utvisningen. Slike belastninger vil ikke i seg selv være tilstrekkelig til å si at en utvisning er et uforholdsmessig tiltak.»

I rettspraksis er det videre lagt til grunn at et utvisningsvedtak vil kunne medføre belastninger for den utvistes barn, uten at det gjør vedtaket uforholdsmessig jf. uttalelser i Rt. 2009 s. 534 avsnitt 72 til 74.

Utlendingen og ektefellen inngikk ekteskap og fikk barn på et tidspunkt da utlendingen ikke hadde lovlig opphold i riket. Partene kan således ikke ha hatt noen berettiget forventning om at familielivet kunne fortsette i Norge. Ektefellen er opprinnelig også fra Etiopia, men er i dag norsk statsborger. Hun kom til Norge i 2005. Vi legger til grunn at utvisning vil kunne innebære familiesplittelse i dette tilfellet.

Barna bor sammen med far og mor. Det fremkommer av opplysninger i saken at far har tatt seg av barna når mor er på jobb. Det foreligger imidlertid ikke opplysninger i saken som tilsier at utlendingens barn vil bli utsatt for en belastning utover det vanlige ved en utvisning. Det foreligger ingen informasjon som tilsier at mor ikke er en egnet omsorgsperson, og vi legger til grunn at barnas omsorgsbehov vil være dekket av mor.

Vi bemerker at kontakt kan opprettholdes gjennom telefon, internett og familiebesøk. Det vises for øvrig til at det ikke er tale om en varig familiesplittelse, da innreiseforbudet i dette tilfellet er begrenset til 2 år til tross for de grove bruddene på utlendingsloven.

UDI mener på denne bakgrunn at et vedtak om utvisning ikke er et uforholdsmessig tiltak overfor utlendingens barn, forholdets alvor tatt i betraktning.

SAK 9

Dersom utlendingen har barn i Norge, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn, jf. utlendingsloven § 70 annet punktum, barnekonvensjonen artikkel 3 og EMK artikkel 8.

Verken konvensjonene eller utlendingsloven er til hinder for at det kan treffes vedtak om utvisning selv om barn blir berørt, jf. EMK artikkel 8 annet ledd, barnekonvensjonen artikkel 9 og utlendingsloven § 70. Dette innebærer at også andre hensyn enn barnets beste kan tillegges vekt. Avgjørelsen beror på en konkret helhetsvurdering.

Videre følger det av barnekonvensjonen artikkel 12 og utlendingsforskriften § 17-3 at et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, og barn som er fylt 7 år, har rett til fritt å gi uttrykk for synspunkter i saker som berører det. Barnets meninger skal tillegges behørig vekt i samsvar med barnets alder og modenhet. Synspunktene kan formidles enten skriftlig eller muntlig, direkte eller via foreldre eller annen person i barnets sted.

Barnet er ikke gitt anledning til å bli hørt. UDI legger til grunn at barnet er for lite til at det er i stand til å danne seg egne synspunkter i saken i lovens forstand. Vi viser til at *[navn]* er 2 år. Barnets rett til å bli hørt er imidlertid ivaretatt gjennom deg og hans mor, samt din advokat.

[navn] er norsk statsborger. Han er 2 år, og bor fast sammen med sin mor i *[navn på sted]*. Du bor ikke sammen med *[navn på barnet]* og *[navn på barnets mor]* i *[navn på sted]*. Du bodde tidligere på asylmottaket i *[navn på sted]*, men når det ble lagt ned, flyttet du til *[navn på asylmottak]*. *[navn på barnets mor]* har foreldreaansvar for *[navn på barnet]* alene.

Det er imidlertid i tilsvaret av 30.07.2018 opplyst at du har vært til stede i *[navn på barnet]* sitt liv siden han ble født, og at dere har utviklet et nært forhold. Det er opplyst at du pendler fra asylmottaket på *[navn på sted]* til *[navn på sted]* for å tilbringe tid med *[navn på barnet]* og *[navn på barnets mor]*, samt passe *[navn på barnet]* når *[navn på mor]* er på jobb. Omfanget av ditt samvær med *[navn på barnet]* er ut over dette ikke nærmere opplyst eller dokumentert.

En utvisning av deg vil føre til at du ikke lenger kan ha det samværet med *[navn på barnet]*, som du nå har ifølge det opplyste. Vi viser imidlertid til Høyesteretts dom inntatt i Rt.2000 s. 591 hvor det fremkommer at normalsituasjonen er at et vedtak om utvisning griper inn i familielivet på en belastende måte. Høyesterett uttaler videre at det må uvanlig store belastninger til for at utvisning skal fremstå som et uforholdsmessig tiltak. Høyesterett har videre i Rt. 2009 s. 534 lagt til grunn at tilsvarende gjelder ved utvisning for grove brudd på utlendingsloven. *[navn på barnet]* har helt siden fødselen bodd fast hos mor, som etter det opplyste er en god omsorgsperson. Vi mener derfor at en utvisning av deg ikke vil føre til uvanlige store belastninger for *[navn på barnet]*. Videre viser vi til at innreiseforbudet er begrenset i tid.

UDI mener på denne bakgrunn at et vedtak om utvisning ikke er et uforholdsmessig tiltak overfor ditt barn, forholdets alvor tatt i betraktning.

SAK 10:

Dersom du har barn i Norge, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn, jf. utlendingsloven § 70 annet punktum, barnekonvensjonen artikkel 3 og EMK artikkel 8.

Du har ett barn i Norge:

[navn] – [f.nr.]

Barnet er norsk statsborger, og det står oppført at både du og far til barnet har felles foreldreansvar for barnet i Det sentrale folkeregisteret (DSF). Barnet står imidlertid oppført på en annen adresse enn faren, mens du og barnet bor på samme adresse.

Verken konvensjonene eller utlendingsloven er til hinder for at det kan treffes vedtak om utvisning selv om barn blir berørt, jf. EMK artikkel 8 annet ledd, barnekonvensjonen artikkel 9 og utlendingsloven § 70. Dette innebærer at også andre hensyn enn barnets beste kan tillegges vekt. Avgjørelsen beror på en konkret helhetsvurdering.

Videre følger det av barnekonvensjonen artikkel 12 og utlendingsforskriften § 17-3 at et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, og barn som er fylt 7 år, har rett til fritt å gi uttrykk for synspunkter i saker som berører det. Barnets meninger skal tillegges behørig vekt i samsvar med barnets alder og modenhet. Synspunktene kan formidles enten skriftlig eller muntlig, direkte eller via foreldre eller annen person i barnets sted.

Barnet er ikke gitt anledning til å bli hørt. UDI legger til grunn at barnet er for lite til at det er i stand til å danne seg egne synspunkter i saken i lovens forstand.

UDI legger til grunn at hensynet til barnets beste tilsier at du ikke bør utvises. Ettersom hensynet til barnet skal være et grunnleggende hensyn i alle saker som angår barn, har dette hensynet betydelig vekt i vurderingen. Hensynet

til barnets beste må likevel vurderes opp mot de lovbrudd som du har begått.

UDI viser til at forholdet som du vurderes utvist for er meget alvorlig. Du har begått grove brudd på utlendingsloven ved å fastholde vesentlig uriktige opplysninger om din identitet i den hensikt å oppnå en tillatelse i Norge.

Barn i ung alder har sin primære tilknytning til sine foreldre uavhengig av oppholdssted. Barnet er såpass lite at vi ikke anser at han har opparbeidet seg særlig tilknytning til Norge slik at dette vil innebære uvanlig store belastninger. Vi legger til grunn at barnet kan bli med deg til Sudan, da vi ikke finner at det foreligger risiko for forfølgelse, se Utlendingsnemndas (UNEs) vedtak av 24.10.2017. Det bemerkes i samme vedtak at du har familienettverk i Sudan. Vi legger også til grunn at barnet kan bli i Norge sammen med sin far, da det ikke er noen opplysninger om at far ikke har tilstrekkelig omsorgsevne. I begge tilfeller kan kontakten opprettholdes ved feriebesøk, telefon og internett, i den tiden innreiseforbudet er gjeldende.

UDI mener på denne bakgrunn at et vedtak om utvisning ikke er et uforholdsmessig tiltak overfor ditt barn, forholdets alvor tatt i betraktning. Vi viser til at innreiseforbudet er satt ned av hensyn til barnet.

Norsk organisasjon for asylsøkere

Adresse: Torggata 22, 0183 Oslo

Telefon: 22 36 56 60, Telefaks: 22 36 56 61

E-post: noas@noas.org

www.noas.org

Norsk organisasjon
for asylsøkere

| **NOAS**

